

Виправно-трудоий кодекс України

Кодекс введено в дію з 1 червня 1971 року

Законом Української РСР

від 23 грудня 1970 року N 3325-VII

Із змінами і доповненнями, внесеними

Указами Президії Верховної Ради Української РСР

від 5 червня 1973 року N 1735-VIII, ВВР, 1973 р., N 25, ст. 212,

від 23 березня 1977 року N 1850-IX, ВВР, 1977 р., N 14, ст. 130,

від 21 липня 1978 року N 3645-IX, ВВР, 1978 р., N 31, ст. 449,

від 15 квітня 1983 року N 5082-X, ВВР, 1983 р., N 17, ст. 346,

від 31 жовтня 1983 року N 6030-X, ВВР, 1983 р., N 46, ст. 923,

від 30 вересня 1985 року N 1010-XI, ВВР, 1985 р., N 42, ст. 986,

від 27 травня 1986 року N 2278-XI, ВВР, 1986 р., N 23, ст. 458,

від 10 лютого 1987 року N 3546-XI, ВВР, 1987 р., N 8, ст. 149,

від 1 грудня 1987 року N 4995-XI, ВВР, 1987 р., N 50, ст. 1016,

від 3 серпня 1988 року N 6346-XI, ВВР, 1988 р., N 33, ст. 807,

від 19 травня 1989 року N 7544-XI, ВВР, 1989 р., N 22, ст. 237,

від 14 травня 1990 року N 9280-XI, ВВР, 1990 р., N 22, ст. 367,

від 28 січня 1991 року N 662-XII, ВВР, 1991 р., N 8, ст. 55,

від 3 червня 1991 року N 1125-XII, ВВР, 1991 р., N 27, ст. 328,

Законами України

від 6 березня 1992 року N 2175-XII, ВВР, 1992 р., N 23, ст. 337,

від 15 грудня 1992 року N 2857-XII, ВВР, 1993 р., N 6, ст. 35,

від 27 липня 1994 року N 137/94-ВР, ВВР, 1994 р., N 37, ст. 342,

від 1 грудня 1994 року N 265/94-ВР, ВВР, 1994 р., N 52, ст. 456

від 11 грудня 1998 року N 312-XIV, ОБУ, 1999 р., N 2, ст. 46,

від 13 січня 2000 року N 1381-XIV, ОБУ, 2000 р., N 6, ст. 199,

від 22 лютого 2000 року N 1483-III, ОБУ, 2000 р., N 12, ст. 443,

<http://yurist-online.org/>

від 11 січня 2001 року N 2214-III, ОВУ, 2001 р., N 6, ст. 218,
від 11 липня 2001 року N 2636-III, ОВУ, 2001 р., N 33, ст. 1523,
від 15 травня 2003 року N 743-IV, ОВУ, 2003 р., N 23, ст. 1015

Кодекс втратив чинність

(згідно з Кримінально-виконавчим кодексом України

від 11 липня 2003 року N 1129-IV)

Додатково див. Указ

Президії Верховної Ради Української РСР

від 19 травня 1971 року N 3636-VII

(У тексті Кодексу слова "депутатів трудящих" замінено словами "народних депутатів" згідно з Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 21 липня 1978 року N 3645-IX)

(У назві Кодексу та його тексті найменування "Українська РСР" замінено найменуванням "Україна" згідно із Законом України від 15 грудня 1992 року N 2857-XII)

Розділ I

ВИПРАВНО-ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

(Назва розділу із змінами, внесеними згідно

із Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Глава 1

Виправно-трудове законодавство України

(Назва глави із змінами, внесеними згідно

із Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 1. Завдання виправно-трудового законодавства України

<http://yurist-online.org/>

Виправно-трудове законодавство України має своїм завданням забезпечення виконання кримінального покарання з тим, щоб воно не тільки було карою за вчинений злочин, але виправляло та перевиховувало засуджених у дусі чесного ставлення до праці, точного виконання законів, відвертало вчинення нових злочинів як засудженими, так і іншими особами, а також сприяло викорененню злочинності.

Виконання покарання не має на меті заподіянням фізичних страждань або приниження людської гідності.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 2. Виправно-трудове законодавство України

Виправно-трудове законодавство України складається з цього Кодексу та інших законів України.

Виправно-трудове законодавство України встановлює порядок і умови відбування покарання і застосування заходів виправно-трудового впливу до осіб, засуджених до позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі, порядок відбування покарання особами, засудженими до направлення в дисциплінарний батальйон, виконання та відбування інших видів кримінального покарання, а також порядок діяльності установ і органів, які виконують вироки до цих видів покарання, і участі громадськості у виправленні і перевихованні засуджених.

(У редакції Закону України

від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 3. Виключена.

(згідно із Законом України

від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 4. Підстава відбування покарання

Підставою відбування кримінального покарання і застосування до засуджених заходів виправно-трудового впливу є тільки вирок суду, який набрав законної сили.

РОЗДІЛ II

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ У ВИГЛЯДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ І ВИПРАВНИХ РОБІТ БЕЗ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

(Назва розділу із змінами, внесеними згідно
із Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Глава 2

Загальні положення виконання покарань у вигляді позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі

(Назва глави із змінами, внесеними згідно
із Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 5. Установи та органи, які виконують вирок судів до позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі

Вироки судів до позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі виконуються виправно-трудовими установами і органами Державного департаменту України з питань виконання покарань.

Виправно-трудові установи організуються і ліквідуються Державним департаментом України з питань виконання покарань.

(У редакції Закону України
від 15.12.92 р. N 2857-XII,
із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 11.12.98 р. N 312-XIV)

Стаття 6. Виключена.

<http://yurist-online.org/>

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X,

від 01.12.87 р. N 4995-XI;

виключена згідно із Законом

України від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 7. Основні засоби виправлення і перевиховання засуджених

Основними засобами виправлення і перевиховання засуджених є: режим відбування покарання, суспільно корисна праця, виховна робота, загальноосвітнє і професійно-технічне навчання.

Засоби виправлення і перевиховання повинні застосовуватися з урахуванням характеру і ступеня суспільної небезпечності вчиненого злочину, особи засудженого, а також поведінки засудженого і його ставлення до праці.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 8. Правове становище осіб, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі

Особи, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі, несуть обов'язки і користуються правами, встановленими законодавством для громадян України, з обмеженнями, що передбачені законодавством для засуджених, а також впливають з вироку суду і режиму, встановленого цим Кодексом для відбування покарання даного виду.

Правове становище іноземних громадян і осіб без громадянства, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі, визначається законодавством України, що встановлює права та обов'язки цих осіб під час їх перебування на території України, з обмеженнями, що передбачені законодавством для засуджених, а також впливають з вироку суду та режиму, встановленого цим Кодексом для відбування покарання даного виду.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

<http://yurist-online.org/>

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;
у редакції Закону України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 9. Участь громадськості у виправленні та перевихованні засуджених

У виправленні та перевихованні засуджених, а також у здійсненні громадського контролю за діяльністю установ і органів, які виконують вироки судів до позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі, бере участь громадськість.

Форми і порядок участі громадськості у виправленні та перевихованні засуджених встановлюються цим Кодексом та іншими законами України.

(Із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 10. Додержання законів при виконанні покарання

Вся діяльність виправно-трудових установ та інших органів, які виконують покарання, повинна ґрунтуватися на суворому додержанні законів. Відповідальність за забезпечення законності в їх діяльності несуть службові особи цих установ і органів.

Особи, які відбувають покарання, зобов'язані неухильно додержувати вимог законів.

Стаття 11. Прокурорський нагляд за виконанням покарання

Нагляд за додержанням законів при виконанні вироків до позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі здійснюється Генеральним прокурором України і підпорядкованими йому прокурорами. Здійснюючи вищий нагляд за додержанням законів, прокурор зобов'язаний вживати заходів до усунення їх порушень, від кого б вони не виходили, поновлення порушених прав і притягнення у встановленому законом порядку до відповідальності осіб, які допустили ці порушення.

Постанови і вказівки прокурора щодо додержання правил відбування покарання, встановлених виправно-трудовим законодавством України, є обов'язковими і підлягають негайному виконанню

адміністрацією виправно-трудо­вих установ і органів, які виконують вироки судів до виправних робіт без позбавлення волі.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

у редакції Закону України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Розділ III

ПОРЯДОК І УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Глава 3

Виправно-трудо­ві установи

Стаття 12. Види виправно-трудо­вих установ

Виправно-трудо­вими установами, які виконують покарання у вигляді позбавлення волі, є: виправно-трудо­ві колонії, тюрми і виховно-трудо­ві колонії.

Повнолітні особи, засуджені до позбавлення волі, відбувають покарання у виправно-трудо­вій колонії або в тюрмі, а неповнолітні віком до вісімнадцяти років - у виховно-трудо­вій колонії.

Виправно-трудо­ві колонії є основним видом виправно-трудо­вих установ для тримання засуджених до позбавлення волі, які досягли повноліття.

Стаття 13. Види виправно-трудо­вих колоній

Виправно-трудо­ві колонії поділяються на колонії-поселення для осіб, які вчинили злочини з необережності, колонії-поселення для осіб, які вчинили умисні злочини, колонії загального режиму, посиленого режиму, суворого режиму, особливого режиму.

(У редакції указів Президії Верховної Ради
Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,
від 30.09.85 р. N 1010-XI;
із змінами, внесеними згідно із Законом України
від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 14. Виправно-трудова колонія, в якій відбувають покарання засуджені чоловіки

Засуджені до позбавлення волі чоловіки відбувають покарання у виправно-трудовах колоніях:

загального режиму - вперше засуджені за злочини, що не є тяжкими;

посиленого режиму - вперше засуджені за тяжкі злочини;

суворого режиму - засуджені за особливо небезпечні державні злочини або ті, що раніше відбували покарання у вигляді позбавлення волі;

особливого режиму - засуджені, яким покарання у вигляді смертної кари замінено позбавленням волі або яким довічне позбавлення волі замінено позбавленням волі на певний строк в порядку помилування або амністії.

У виправно-трудовах колоніях загального і посиленого режиму можуть відбувати покарання також засуджені, переведені з виховно-трудовах колоній в порядку, встановленому статтею 26 цього Кодексу, а у виправно-трудовах колоніях суворого режиму - засуджені, переведені з колоній особливого режиму в порядку, встановленому статтею 46 цього Кодексу.

У виправно-трудовах колоніях загального режиму можуть відбувати покарання також засуджені, переведені з колоній-поселень для осіб, що вчинили злочини з необережності, і з колоній-поселень для осіб, що вчинили умисні злочини в порядку, встановленому статтею 47 цього Кодексу.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії
Верховної Ради Української РСР від 05.06.73 р. N 1735-VIII,
від 21.07.78 р. N 3645-IX,

<http://yurist-online.org/>

від 30.09.85 р. N 1010-XI;
законами України від 22.02.2000 р. N 1483-III,
від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 15. Виправно-трудова колонія, в якій відбувають покарання засуджені жінки

Засуджені до позбавлення волі жінки відбувають покарання у виправно-трудова колонія загального і суворого режиму. В колонія суворого режиму відбувають покарання жінки, засуджені за особливо небезпечні державні злочини, і жінки, яким покарання у вигляді смертної кари замінено позбавленням волі або яким довічне позбавлення волі замінено позбавленням волі на певний строк в порядку помилування або амністії.

У виправно-трудова колонія загального режиму можуть відбувати покарання засуджені особи жіночої статі, переведені з виховно-трудова колонія загального режиму в порядку, встановленому статтею 26 цього Кодексу, а також засуджені жінки, переведені з колонія-поселень для осіб, що вчинили злочини з необережності, і з колонія-поселень для осіб, що вчинили умисні злочини в порядку, встановленому статтею 47 цього Кодексу.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.07.78 р. N 3645-IX,
від 30.09.85 р. N 1010-XI;
законами України від 22.02.2000 р. N 1483-III,
від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 16. Виправно-трудова колонія-поселення

У виправно-трудова колонія-поселеннях для осіб, які вчинили злочини з необережності, відбувають покарання засуджені вперше до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності.

У виправно-трудова колонія-поселеннях для осіб, які вчинили умисні злочини, відбувають покарання засуджені вперше до позбавлення волі, а також особи, переведені в ці колонія в порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, з колонія загального, посиленого і суворого режиму.

(У редакції указів Президії Верховної Ради

Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,
від 30.09.85 р. N 1010-XI;
із змінами і доповненнями, внесеними згідно із
законами України від 11.01.2001 р. N 2214-III,
від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 17. Тюрми

У тюрмах відбувають покарання:

засуджені до довічного позбавлення волі;

засуджені до позбавлення волі у вигляді ув'язнення в тюрмі особи, які по досягненні вісімнадцятирічного віку вчинили особливо небезпечні державні злочини, особи, які по досягненні вісімнадцятирічного віку вчинили інші тяжкі злочини і засуджені за них до позбавлення волі на строк більше п'яти років;

особи, переведені з виправно-трудоих колоній за підставами, передбаченими статтею 47 цього Кодексу.

У тюрмах також відбувають покарання особи, залишені в тюрмі в порядку, встановленому статтею 24 цього Кодексу, для роботи по господарському обслуговуванню.

Допускається тимчасове тримання в тюрмі осіб, засуджених до позбавлення волі у виправно-трудоій чи виховно-трудоій колонії, але залишених в тюрмі або переведених до неї відповідно до статей 23 і 25 цього Кодексу.

Крім того, в тюрмах допускається тимчасове (не більше десяти діб) тримання осіб, які переводяться з одного місця позбавлення волі в інше, а також засуджених до заслання, які направляються до місця відбування покарання під конвоєм.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 05.06.73 р. N 1735-VIII;

<http://yurist-online.org/>

законами України від 22.02.2000 р. N 1483-III,
від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 18. Виховно-трудова колонія

Виховно-трудова колонія поділяється на колонії загального режиму і посиленого режиму.

У виховно-трудовах колоніях загального режиму відбувають покарання неповнолітні чоловічої статі, вперше засуджені до позбавлення волі, причому засуджених за злочини, що не є тяжкими, тримають окремо від засуджених за тяжкі злочини, а також всі засуджені неповнолітні жіночої статі.

У виховно-трудовах колоніях посиленого режиму відбувають покарання неповнолітні чоловічої статі, які раніше відбували покарання у вигляді позбавлення волі, а також переведені з виховно-трудовах колоній загального режиму за злісне порушення вимог режиму (стаття 47 цього Кодексу).

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 05.06.73 р. N 1735-VIII,
від 30.09.85 р. N 1010-XI;

Законом України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Глава 4

Направлення і розміщення засуджених до позбавлення волі

Стаття 19. Визначення засудженому виду виправно-трудової установи

Вид виправно-трудової установи з відповідним режимом, в якій засуджені відбувають покарання, визначається Державним департаментом України з питань виконання покарань.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 20. Направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання

Особи, засуджені до позбавлення волі, направляються до виправно-трудових установ для відбування покарання не пізніше десятиденного строку з дня набрання вироком законної сили або з дня звернення його до виконання.

Порядок направлення засуджених до виправно-трудових установ визначається Державним департаментом України з питань виконання покарань.

Адміністрація місця попереднього ув'язнення одночасно з направленням засудженого до виправно-трудової установи зобов'язана повідомити сім'ю засудженого про місце, куди він направлений для відбування покарання.

На кожного засудженого до позбавлення волі ведеться особиста справа.

(Із змінами, внесеними згідно із

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 11.12.98 р. N 312-XIV)

Стаття 21. Роздільне тримання засуджених у виправно-трудових установах

У виправно-трудових установах встановлюється роздільне тримання: чоловіків і жінок; неповнолітніх і дорослих.

Вперше засуджених до позбавлення волі чоловіків тримають окремо від тих, хто раніше відбував позбавлення волі, вперше засуджених за злочини, що не є тяжкими, - від уперше засуджених за тяжкі злочини; засуджених до позбавлення волі жінок і неповнолітніх тримають роздільно відповідно до правил, передбачених статтями 15 і 18 цього Кодексу. Ізольовано від інших засуджених, а також роздільно тримають: засуджених за особливо небезпечні державні злочини; засуджених, яким покарання у вигляді смертної кари замінено позбавленням волі або яким довічне позбавлення волі замінено позбавленням волі на певний строк в порядку помилування або амністії. Засуджених іноземних громадян і осіб без громадянства тримають, як правило, окремо від засуджених громадян України. У різних колоніях-поселеннях тримають засуджених, яких направлено відповідно до вироку суду в колонії-поселення для осіб, що вчинили злочини з необережності, та засуджених, яких направлено відповідно до вироку суду, чи переведено у

порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, в колонії-поселення для осіб, що вчинили умисні злочини.

Вперше засуджених до позбавлення волі жінок тримають окремо від тих, хто раніше відбував позбавлення волі.

Неповнолітніх, які досягли сімнадцятирічного віку і твердо стали на шлях виправлення, можуть тримати окремо від інших засуджених неповнолітніх. Крім того, неповнолітніх, засуджених за вчинення в період відбування покарання умисних злочинів, а також неповнолітніх, які систематично або злісно порушують режим відбування покарання, можуть тримати окремо від інших засуджених неповнолітніх.

Встановлені цією статтею вимоги роздільного тримання засуджених не поширюються на лікувальні заклади місць позбавлення волі і виправно-трудова колонії, призначені для тримання і лікування інфекційних хворих засуджених. Осіб, яких направляють в названі колонії, тримають на умовах режиму колонії того виду, який призначено їм судом. Порядок тримання засуджених у них, а також у лікувальних закладах визначається Державним департаментом України з питань виконання покарань за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 05.06.73 р. N 1735-VIII,

від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 21.07.78 р. N 3645-IX,

від 15.04.83 р. N 5082-X,

від 30.09.85 р. N 1010-XI,

від 01.12.87 р. N 4995-XI;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 11.12.98 р. N 312-XIV,

від 22.02.2000 р. N 1483-III,

від 11.01.2001 р. N 2214-III,

від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 22. Відбування засудженими всього строку покарання в одній виправно-трудова установі

Засуджений до позбавлення волі повинен відбувати весь строк покарання, як правило, в одній виправно-трудовій колонії, тюрмі або виховно-трудовій колонії.

Переведення засудженого для дальшого відбування покарання з однієї колонії в іншу того самого виду режиму або з однієї тюрми в іншу допускається в разі його хвороби або при істотній зміні обсягу чи характеру виконуваної засудженими роботи, а також при наявності інших виняткових обставин, які перешкоджають дальшому триманню засудженого в даній колонії або тюрмі. Порядок переведення засуджених визначається Державним департаментом України з питань виконання покарань за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Переведення засудженого з однієї колонії в іншу колонію іншого виду режиму, з колонії в тюрму, а також з тюрми в колонію може провадитися судом за підставами, передбаченими статтями 26, 46, і 47 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 11.12.98 р. N 312-XIV)

Стаття 23. Тимчасове залишення в слідчих ізоляторах і тюрмах засуджених до позбавлення волі при необхідності провадження слідчих дій

При необхідності провадження слідчих дій в справі про злочин, вчинений іншою особою, засуджений до позбавлення волі з відбуванням покарання у виправно-трудовій, виховно-трудовій колонії або дисциплінарному батальйоні може бути залишений в слідчому ізоляторі або тюрмі з санкції прокурора Республіки Крим, області, міста Києва, а також прирівняних до них прокурорів на строк до двох місяців, з санкції заступника Генерального прокурора України - до чотирьох місяців, а з санкції Генерального прокурора України - до шести місяців.

Засуджений може бути також тимчасово залишений в слідчому ізоляторі або в тюрмі за ухвалою суду на час розгляду справи в суді.

В разі, коли засуджений притягається до кримінальної відповідальності в іншій справі і щодо нього обрано запобіжний захід у вигляді взяття під варту, строки тримання його у слідчому ізоляторі визначаються відповідно до статті 156 Кримінально-процесуального кодексу України.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

<http://yurist-online.org/>

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 24. Залишення в слідчому ізоляторі чи в тюрмі засуджених до позбавлення волі для роботи по господарському обслуговуванню

У виняткових випадках осіб, вперше засуджених до позбавлення волі за злочини, що не є тяжкими, яким відбування покарання призначено у виправно-трудовах колоніях загального режиму, а також осіб, вперше засуджених на строк не більше п'яти років за тяжкі злочини, може бути за їх згодою залишено в тюрмі або в слідчому ізоляторі для роботи по господарському обслуговуванню.

Залишення засуджених для виконання роботи по господарському обслуговуванню провадиться наказом начальника слідчого ізолятора чи тюрми при наявності письмової згоди засуджених.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X,

від 01.12.87 р. N 4995-XI;

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 25. Переведення засудженого з виправно-трудової установи в слідчий ізолятор або в тюрму

Переведення засудженого з виправно-трудової установи в слідчий ізолятор або в тюрму допускається:

- у зв'язку з розглядом справи в суді - за ухвалою суду на час розгляду справи;

- у зв'язку з провадженням слідчих дій у справі про злочин, вчинений іншою особою, - з санкції прокурора Республіки Крим, області, міста Києва та прирівняних до них прокурорів на строк до двох місяців, з санкції заступника Генерального прокурора України - до чотирьох місяців, а з санкції Генерального прокурора України - до шести місяців.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ)

Стаття 26. Переведення засуджених з виховно-трудових колоній у виправно-трудові колонії

Засуджені, які досягли вісімнадцятирічного віку, переводяться з виховно-трудової колонії для дальшого відбування покарання у виправно-трудова колонію загального або посиленого режиму залежно від ступеня суспільної небезпеки вчиненого злочину, числа судимостей, особи і поведінки засудженого.

Засуджені жіночої статі, які досягли вісімнадцятирічного віку, переводяться з виховно-трудової колонії загального режиму для дальшого відбування покарання у виправно-трудова колонію загального режиму.

Питання про переведення засудженого, який досяг вісімнадцятирічного віку, з виховно-трудової колонії у виправно-трудова колонію вирішується судом за поданням начальника виховно-трудової колонії, погодженим з комісією в справах неповнолітніх.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.09.85 р. N 1010-ХІ,

від 01.12.87 р. N 4995-ХІ)

Стаття 27. Залишення у виховно-трудових колоніях засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку

З метою закріплення результатів виправлення і перевиховання, завершення загальноосвітнього або професійно-технічного навчання засуджені, які досягли вісімнадцятирічного віку, можуть бути залишені у виховно-трудова колонії до закінчення строку покарання, але не більш як до досягнення ними двадцятирічного віку. Залишення засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку, у виховно-трудова колонії провадиться за мотивованою постановою начальника колонії, погодженою з комісією в справах неповнолітніх.

На засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку і залишені у виховно-трудова колоніях, поширюються режим, умови праці, норми харчування та матеріально-побутового забезпечення, встановлені для засуджених неповнолітніх.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

<http://yurist-online.org/>

Верховної Ради Української РСР від 30.09.85 р. N 1010-XI,
від 01.12.87 р. N 4995-XI)

Глава 5

Режим у місцях позбавлення волі

Стаття 28. Основні вимоги режиму в місцях позбавлення волі

Основними вимогами режиму в місцях позбавлення волі є: обов'язкова ізоляція засуджених і постійний нагляд за ними з тим, щоб виключалася можливість учинення ними нових злочинів чи інших антигромадських вчинків; точне і неухильне виконання ними своїх обов'язків; різні умови тримання залежно від характеру та ступеня суспільної небезпечності вчиненого злочину, особи і поведінки засудженого.

Засуджені носять одяг єдиного зразка, їх піддають обшукові; особистий обшук провадиться особами однієї статі з обшукуванням. Кореспонденція засуджених, а також посилки, передачі і бандеролі, що надходять на їх ім'я, підлягають перегляду.

У виправно-трудових установах встановлюється суворо-регламентований внутрішній розпорядок.

Зберігання засудженими при собі грошей та цінних речей, а також предметів, які заборонено використовувати у виправно-трудових установах, не допускається. Виявлені у засуджених гроші та цінні речі вилучаються і, як правило, передаються в доход держави за мотивованою постановою начальника виправно-трудової установи, санкціонованою прокурором.

Перелік і кількість предметів та речей, які засуджені можуть мати при собі, а також порядок вилучення предметів, які заборонено використовувати у виправно-трудових установах, встановлюються Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудових установ.

У порядку, встановлюваному цим Кодексом, засудженим дозволяється купувати за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої потреби, мати побачення, одержувати посилки, передачі, бандеролі, грошові перекази, листуватися, відправляти грошові перекази родичам.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 29. Особливості режиму в тюрмах

У тюрмах встановлюється два види режиму: загальний і суворий.

На загальному режимі тримаються особи, засуджені вперше до тюремного ув'язнення, і особи, переведені з суворого режиму.

На суворому режимі тримаються: особи, засуджені до довічного позбавлення волі; особи, які раніше відбували тюремне ув'язнення; особи, засуджені до тюремного ув'язнення за злочини, вчинені у місцях позбавлення волі; особи, переведені з колоній для відбування покарання в тюрму; особи, переведені у встановленому порядку на суворий режим як захід стягнення.

Особи, які раніше відбували тюремне ув'язнення; особи, засуджені до тюремного ув'язнення за злочини, вчинені у місцях позбавлення волі; особи, переведені з колоній для відбування покарання в тюрму, - перші два місяці тримаються на суворому режимі.

Засудженим, які переводяться на суворий режим як захід стягнення, строк тримання на суворому режимі встановлюється за мотивованою постановою начальника тюрми в межах від двох до шести місяців.

В разі злісного порушення дисципліни засудженим, якого тримають на суворому режимі, йому може бути призначений за мотивованою постановою начальника тюрми новий строк тримання на цьому режимі, проте і в цьому разі загальний строк тримання на суворому режимі не може перевищувати шести місяців.

На суворому режимі не можуть триматися вагітні жінки, а також жінки, які мають при собі грудних дітей.

На загальному режимі засуджених тримають у загальних камерах, а на суворому режимі - в окремих камерах по дві особи. У необхідних випадках за мотивованою постановою начальника тюрми і за згодою прокурора засуджені можуть триматися в одиночних камерах.

Засуджені, яких тримають у тюрмі, користуються щоденною прогулянкою тривалістю одна година.

(Із змінами, внесеними згідно із

законами України від 22.02.2000 р. N 1483-III,

від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 30. Особливості режиму для осіб, засуджених до позбавлення волі, яких залишили в слідчому ізоляторі або в тюрмі в зв'язку з провадженням слідчих дій

Засуджені до позбавлення волі, які тимчасово залишені в слідчому ізоляторі чи в тюрмі або переведені до них у зв'язку з провадженням слідчих дій в справах про злочини, вчинені іншими особами, користуються грішми, одержують побачення, посилки, бандеролі і передачі, відправляють листи за нормами, встановленими для засуджених того виду виправно-трудової установи, в якому вони за вироком суду повинні відбувати покарання. Побачення їм надаються тільки короткострокові. Вони користуються щоденною прогулянкою тривалістю дві години.

Стаття 31. Особливості режиму для осіб, засуджених до позбавлення волі, яких залишили в слідчому ізоляторі або в тюрмі для роботи по господарському обслуговуванню

Засуджені, яких залишено відповідно до статті 24 цього Кодексу для роботи по господарському обслуговуванню слідчих ізоляторів або тюрем, користуються грішми, дістають побачення, одержують посилки, передачі та бандеролі за нормами, встановленими для засуджених, що їх тримають у виправно-трудовах колоніях загального або посиленого режиму, відправляють листи без обмеження їх кількості. Два тривалих побачення замінюються шістьма короткостроковими. Таких засуджених тримають в окремому приміщенні слідчого ізолятора або тюрми. Якщо ці засуджені працюють у закритих приміщеннях, їм щоденно надається прогулянка тривалістю дві години.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 01.12.87 р. N 4995-XI)

Стаття 32. Особливості режиму у виправно-трудовах колоніях особливого режиму

Засуджені, які відбувають покарання у виправно-трудовах колоніях особливого режиму, тримаються в приміщеннях камерного типу або в звичайних жилих приміщеннях і носять одяг спеціального зразка. В приміщеннях камерного типу тримають осіб, засуджених за злочини, вчинені в період відбування покарання у вигляді позбавлення волі, а також засуджених, яким покарання у вигляді смертної кари замінено позбавленням волі або яким довічне позбавлення волі замінено позбавленням волі на певний строк в порядку помилування або амністії.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 22.02.2000 р. N 1483-III,

від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 33. Особливості режиму у виправно-трудовах колоніях-поселеннях

У виправно-трудовах колоніях-поселеннях усіх видів засуджені:

- тримаються під наглядом, а на території житлової зони - під охороною;

- у вільний від роботи час від підйому до відбою користуються правом вільного пересування в межах території колонії;

- з дозволу адміністрації колонії можуть пересуватися без нагляду поза територією колонії, але в межах населеного пункту, якщо це необхідно за характером виконуваної ними роботи або у зв'язку з навчанням;

- можуть носити цивільний одяг, мати при собі гроші та цінні речі, користуватися грішми без обмеження;

- мають право відправляти листи, отримувати бандеролі, посилки, передачі, одержувати короткострокові побачення без обмеження, а тривалі побачення - до трьох діб один раз на місяць;

- після відбуття шести місяців покарання у колонії-поселенні у разі відсутності порушень Правил внутрішнього розпорядку, наявності житлових умов з дозволу адміністрації колонії можуть проживати в межах населеного пункту, де розташована колонія, із своїми сім'ями, придбавати відповідно до чинного законодавства жилий будинок і заводити особисте господарство на території колонії.

При умові сумлінної роботи і зразкової поведінки засудженим, які відбули покарання в колоніях-поселеннях усіх видів, суд за спільним клопотанням органу, який відає виконанням покарання, і спостережної комісії при виконавчому комітеті місцевої Ради народних депутатів може включити час їх роботи в колоніях-поселеннях до загального трудового стажу.

В одній колонії-поселенні можуть триматися засуджені чоловіки і жінки незалежно від того, в колоніях якого виду режиму їх раніше тримали.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 30.09.85 р. N 1010-XI;

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 34. Заходи до збереження майна засуджених при переведенні їх з колонії-поселення в іншу колонію

В разі переведення засуджених в порядку, передбаченому статтею 47 цього Кодексу, для відбування покарання з колонії-поселення у виправно-трудова колонію того виду режиму, який їм раніше був визначений Державним департаментом України з питань виконання покарань, або з колонії-поселення для осіб, що вчинили злочини з необережності, чи колонії-поселення для осіб, що вчинили умисні злочини, у виправно-трудова колонію загального режиму адміністрація колонії-поселення вживає заходів до збереження придбаного засудженими майна, що знаходиться на території колонії-поселення, якщо засуджені не розпорядилися ним.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 27.05.86 р. N 2278-XI;

Законом України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 35. Проживання жінок, засуджених до позбавлення волі, поза колонією

<http://yurist-online.org/>

Засудженим жінкам, які сумлінно ставляться до праці і додержують вимог режиму, постановою начальника виправно-трудової установи за погодженням із спостережною комісією може бути дозволено проживання поза колонією на час звільнення від роботи у зв'язку з вагітністю та родами, а також до досягнення дитиною трирічного віку.

Засуджені жінки, яким дозволено проживання поза колонією:

- оселяються поблизу колонії і перебувають під наглядом адміністрації колонії;
- можуть носити одяг, прийнятий у цивільному вжитку, і мати при собі гроші та цінні речі;
- можуть без обмеження: листуватися, одержувати грошові перекази, посилки, бандеролі і передачі, витратити гроші, мати побачення з родичами й іншими особами;
- користуються правом вільного пересування по території, межі якої визначаються начальником колонії;
- в разі родів, хвороби засуджених або їхніх дітей вони можуть поміщуватися в місцеві лікувальні заклади органів охорони здоров'я;
- після закінчення періоду звільнення від роботи у зв'язку з вагітністю та родами виконують роботу за вказівкою адміністрації колонії, їм нараховується заробіток на загальних підставах з іншими засудженими, які відбувають покарання у виправно-трудовій установі даного виду.

Харчуванням, одягом, а також комунально-побутовими послугами вони забезпечуються за нормами, встановленими для засуджених, які відбувають покарання у виправно-трудовій колонії.

В разі систематичного або злісного порушення встановлених правил поведінки право на проживання поза колонією скасовується за постановою начальника виправно-трудової установи, погодженою з спостережною комісією, і засуджені жінки повертаються в колонію для дальшого відбування покарання.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 36. Внутрішній розпорядок у виправно-трудовах установах

Внутрішній розпорядок у виправно-трудовій установі передбачає: розпорядок дня засуджених і роботи служб виправно-трудової установи; порядок виконання обов'язків і здійснення прав засудженими; порядок взаємовідносин засуджених та адміністрації виправно-трудової установи, а також виконання адміністрацією своїх функцій по організації і здійсненню режиму.

Розпорядок дня засуджених має передбачати час для прийняття їжі, для роботи, навчання, безперервного восьмигодинного сну засуджених, проведення з ними політико-виховних та інших заходів, а також від однієї до двох годин вільного часу, який використовується засудженими за своїм розсудом.

Розпорядок дня засуджених і роботи служб виправно-трудової установи встановлюється начальником цієї установи відповідно до цього Кодексу і Правил внутрішнього розпорядку виправно-трудовах установ.

Стаття 37. Придбання засудженими продуктів харчування і предметів першої потреби

Засудженим дозволяється купувати за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої потреби на кошти, зароблені в місцях позбавлення волі, а засудженим чоловікам віком понад шістдесят років, жінкам - понад п'ятдесят п'ять років, інвалідам першої та другої груп, вагітним жінкам, жінкам, які мають дітей у будинках дитини при виправно-трудовах колоніях, неповнолітнім, а також засудженим, які перебувають у виправно-трудовах установах на правах лікувальних та лікарнях при виправно-трудовах установах для тримання інфекційних хворих засуджених, - також на кошти, одержані за переказами.

Перелік продуктів харчування і предметів першої потреби, які дозволяється купувати засудженим, а також порядок їх придбання визначаються Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудовах установ.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 38. Сума грошей, яку дозволяється витратити засудженим до позбавлення волі

Засудженим дозволяється витратити на місяць для купівлі продуктів харчування і предметів першої потреби гроші в сумі:

- у виправно-трудових колоніях загального режиму - до ста процентів мінімального розміру заробітної плати; виправно-трудових колоніях посиленого режиму - до дев'яноста процентів мінімального розміру заробітної плати, суворого режиму - до вісімдесяти процентів, особливого режиму - до сімдесяти процентів;

- у виховно-трудових колоніях - до ста процентів мінімального розміру заробітної плати;

- у тюрмах - до п'ятдесяти процентів мінімального розміру заробітної плати.

У разі відсутності злісного порушення режиму відбування покарання і сумлінного ставлення до праці після відбуття не менш як половини строку покарання засудженим може бути додатково дозволено витратити на місяць: у виправно-трудових колоніях загального режиму гроші в сумі п'ятдесят п'ять процентів мінімального розміру заробітної плати, посиленого режиму - п'ятдесят процентів, суворого режиму - сорок процентів, особливого режиму - тридцять процентів; у тюрмах на загальному режимі після відбуття половини строку тюремного ув'язнення - двадцять процентів мінімального розміру заробітної плати; у виховно-трудових колоніях загального режиму після відбуття засудженими чверті строку покарання, а у колоніях посиленого режиму після відбуття засудженими третини строку покарання - шістдесят процентів мінімального розміру заробітної плати.

Засудженим, які перевиконують норми виробітку, а тим, що працюють на почасових роботах і по господарському обслуговуванню, які зразково виконують встановлені завдання, може бути додатково дозволено витратити на місяць гроші в сумі тридцять процентів мінімального розміру заробітної плати; засудженим, які перевиконують норми виробітку на важких роботах і на роботах з шкідливими умовами праці, - п'ятдесят процентів незалежно від відбутого строку покарання.

Суми грошей, зазначені в частинах першій, другій і третій цієї статті, можуть збільшуватися відповідно до індексації цін і доходів Міністерством внутрішніх справ України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Газети, журнали, книги, письмове приладдя купуються засудженими на гроші, які є на їх особових рахунках, понад суми, встановлені цією статтею.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.09.85 р. N 1010-XI,

<http://yurist-online.org/>

від 28.01.91 р. N 662-ХІІ,

від 03.06.91 р. N 1125-ХІІ;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ,

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

від 11.01.2001 р. N 2214-ІІІ)

Стаття 39. Побачення і телефонні розмови засуджених до позбавлення волі з родичами та іншими особами

Засудженим надаються побачення: короткострокові тривалістю до чотирьох годин і тривалі - до трьох діб. Короткострокові побачення надаються з родичами або з іншими особами у присутності представника виправно-трудової установи. Тривалі побачення надаються з правом спільного проживання і тільки з близькими родичами (матір'ю, батьком, чоловіком, дружиною, дітьми, рідними братами і сестрами, онуками, дідом і бабою, усиновителями, усиновленими).

Побачення надаються: у виправно-трудовах колоніях загального, посиленого, суворого, особливого режиму та у виховно-трудовах колоніях загального і посиленого режиму - тривалі - один раз на три місяці, короткострокові - один раз на місяць; у тюрмах - короткострокові - один раз на шість місяців; у виправно-трудовах колоніях-поселеннях - без обмежень.

Засудженим один раз на три місяці за наявності технічних можливостей надається право на одну платну телефонну розмову тривалістю п'ятнадцять хвилин під контролем адміністрації.

Засудженим за їх бажанням дозволяється замінити тривалі побачення короткостроковими, а також тривалі та короткострокові - телефонними розмовами. Порядок надання і проведення побачень та телефонних розмов визначається Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудовах установ.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 28.01.91 р. N 662-ХІІ;

законами України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

від 11.01.2001 р. N 2214-ІІІ)

Стаття 39 1. Короткострокові виїзди за межі місць позбавлення волі

Засудженим, яких тримають у виправно-трудовах колоніях загального режиму, колоніях-поселеннях усіх видів і виховно-трудовах колоніях, може бути дозволено короткострокові виїзди за межі місць позбавлення волі на строк не більше семи діб, не включаючи час, необхідний для проїзду в обидва кінці (не більше п'яти діб), у зв'язку з винятковими особистими обставинами: смерть або тяжка хвороба близького родича, яка загрожує життю хворого; стихійне лихо, яке завдало значної матеріальної шкоди засудженому або його сім'ї.

Засудженим жінкам, які мають дітей у будинках дитини при виправно-трудовах колоніях, може бути дозволений короткостроковий виїзд за межі колонії для влаштування дітей у родичів, опікунів або в дитячих будинках тривалістю не більше десяти діб без урахування часу перебування в дорозі.

Дозвіл на короткостроковий виїзд дається начальником виправно-трудової установи за погодженням з прокурором, з урахуванням особи і поведінки засудженого. Час перебування засудженого поза межами виховно-трудової установи зараховується до строку відбування покарання. Вартість проїзду засудженого оплачується ним особисто або його родичами. За час перебування засудженого за межами виправно-трудової установи заробіток йому не нараховується.

Порядок надання засудженим короткострокових виїздів за межі місць позбавлення волі у зв'язку з винятковими особистими обставинами визначається Державним департаментом України з питань виконання покарань за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

(Доповнено статтею 39 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX;

із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X,

від 30.09.85 р. N 1010-XI;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

від 11.12.98 р. N 312-XIV)

Стаття 40. Побачення засуджених з адвокатом

Для одержання юридичної допомоги засуджені, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі, за їх письмовою заявою або за заявою їх близьких родичів чи представників громадськості можуть мати побачення з адвокатом. За бажанням засудженого або адвоката їх побачення у виправно-трудовах установах провадяться віч-на-віч.

Побачення засуджених з адвокатами до числа побачень, встановленого статтею 39 цього Кодексу, не зараховуються, їх кількість і тривалість не обмежуються.

Побачення надається після пред'явлення адвокатом ордера юридичної консультації і документа, що посвідчує його особу.

Стаття 41. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок, бандеролей і передач

Засудженим, яких тримають у виправно-трудовах колоніях, дозволяється одержувати протягом року: у колоніях загального режиму - сім посилок (передач), посиленого режиму - шість посилок (передач), суворого і особливого режиму - п'ять посилок (передач). Засудженим, яких тримають у виховно-трудовах колоніях, дозволяється одержувати протягом року: у колоніях загального режиму - десять посилок (передач), посиленого режиму - дев'ять посилок (передач).

Засудженим, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі в тюрмах, дозволяється одержувати протягом року дві посилки (передачі).

Засудженим, незалежно від призначеного їм виду режиму, дозволяється одержання не більш як двох бандеролей на рік, а також придбання без обмеження літератури через книготорговельну мережу.

У виправно-трудовах колоніях-поселеннях усіх видів кількість посилок, передач і бандеролей, одержуваних засудженими, не обмежується.

Перелік продуктів харчування і предметів першої потреби, які дозволяється одержувати засудженим у посилках, бандеролях і передачах, а також порядок приймання та вручення засудженим посилок, бандеролей і передач встановлюються Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудовах установ.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 27.05.86 р. N 2278-XI,

від 28.01.91 р. N 662-XII;

законами України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

<http://yurist-online.org/>

від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 42. Одержання і відправлення засудженими до позбавлення волі грошових переказів

Засудженим дозволяється одержувати без обмеження грошові перекази і відправляти грошові перекази родичам, а з дозволу адміністрації виправно-трудової установи і іншим особам. Одержані по переказах гроші зараховуються на особовий рахунок засудженого. Якщо в посылках, бандеролях і листах, що надійшли на ім'я засудженого, будуть виявлені гроші, вони також зараховуються на його особовий рахунок.

У виправно-трудовах колоніях-поселеннях усіх видів гроші, одержані на ім'я засудженого, видаються йому на руки.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 27.05.86 р. N 2278-XI,

від 01.12.87 р. N 4995-XI)

Стаття 43. Листування осіб, засуджених до позбавлення волі

Засудженим дозволяється одержувати і відправляти листи без обмеження їх кількості.

Листування між перебуваючими у місцях позбавлення волі засудженими, які не є родичами, забороняється.

Вручення листів, що надійшли на ім'я засуджених, а також відправлення листів засуджених адресатам провадиться адміністрацією виправно-трудової установи в триденний строк з дня надходження листа чи здачі його засудженим.

Якщо засуджений вибув з даної виправно-трудової установи, листи, які надійшли на його ім'я, в триденний строк надсилаються за місцем його перебування.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 27.05.86 р. N 2278-XI,

від 28.01.91 р. N 662-XII;

Законом України від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 44. Пропозиції, заяви і скарги осіб, засуджених до позбавлення волі

Засуджені мають право звертатися з пропозиціями, заявами і скаргами до державних органів, громадських організацій і до службових осіб. Пропозиції, заяви і скарги засуджених надсилаються відповідно до Правил внутрішнього розпорядку виправно-трудова установ за належністю і вирішуються у встановленому законом порядку.

Пропозиції, заяви і скарги, адресовані Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини та прокуророві, переглядові не підлягають і не пізніш як у добовий строк надсилаються за належністю. пізніш як у добовий строк надсилаються за належністю.

Про результати розгляду пропозицій, заяв і скарг оголошується засудженим під розписку.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно із

Законом України від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 45. Зміна умов тримання осіб, засуджених до позбавлення волі, під час відбування покарання

Залежно від поведінки і ставлення до праці умови тримання засуджених можуть змінюватися як у межах однієї виправно-трудова установи, так і шляхом переведення в інші виправно-трудова установи.

Зміна умов тримання засуджених у межах однієї виправно-трудова установи провадиться за постановою начальника виправно-трудова установи і полягає в наданні засудженим права на витрачання додаткової суми грошей для придбання продуктів харчування та предметів першої потреби відповідно до статті 38 або в скасуванні цих поліпшених умов тримання відповідно до статті 67 цього Кодексу.

<http://yurist-online.org/>

Зміна умов тримання засуджених шляхом переведення їх з однієї виправно-трудової колонії в іншу колонію іншого виду режиму, з колонії в тюрму або з тюрми в колонію, з виховно-трудової колонії загального режиму у виховно-трудова колонію посиленого режиму провадиться судом за підставами, встановленими статтями 46 і 47 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 28.01.91 р. N 662-ХІІ)

Стаття 46. Переведення засуджених, які твердо стали на шлях виправлення, в інші виправно-трудова установи

У порядку, встановленому статтею 410 Кримінально-процесуального кодексу України, засуджені, які твердо стали на шлях виправлення, можуть бути представлені до переведення для дальшого відбування покарання:

- з тюрми у виправно-трудова колонію - після відбуття не менше половини строку тюремного ув'язнення, призначеного за вироком суду;

- з виправно-трудова колонії особливого режиму в колонію суворого режиму - після відбуття не менше половини строку покарання в колонії особливого режиму;

- з виправно-трудова колонії загального і посиленого режиму в колонії-поселення для осіб, які вчинили умисні злочини, - після відбуття не менше третини строку покарання, а з виправно-трудова колонії суворого режиму - після відбуття не менше половини строку покарання.

Не підлягають переведенню у колонію-поселення для осіб, які вчинили умисні злочини:

1) виключено;

2) особи, що не пройшли повного курсу лікування венеричного захворювання, активної форми туберкульозу, психічного розладу;

3) особи, які раніше відбували покарання у колоніях-поселеннях або у вигляді умовного звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, але за злісні порушення

<http://yurist-online.org/>

вимог режиму були переведені у виправно-трудоу колонії того виду режиму, який їм раніше був визначено Державним департаментом України з питань виконання покарань.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 30.09.85 р. N 1010-XI;

законами України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

від 11.01.2001 р. N 2214-III,

від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 47. Переведення засуджених, які злісно порушують вимоги режиму, в інші виправно-трудоу установи

В порядку, встановленому статтею 410 Кримінально-процесуального кодексу України, засуджені, які злісно порушують вимоги режиму, можуть бути представлені до переведення для відбування покарання з колонії-поселення у виправно-трудоу колонію того виду режиму, який їм раніше було визначено судом, а особи, засуджені за злочини, вчинені з необережності, з направленням у колонії-поселення для осіб, що вчинили злочини з необережності, і особи, засуджені за умисні злочини з направленням у колонії-поселення для осіб, що вчинили умисні злочини, - у колонії загального режиму; засуджені, яких було переведено з колонії особливого режиму в колонію суворого режиму, - у колонію особливого режиму; з виправно-трудоу колонії - у тюрму на строк не більше трьох років з відбуванням решти строку покарання в колонії; з виховно-трудоу колонії загального режиму - у виховно-трудоу колонію посиленого режиму.

Під злісним порушенням засудженими вимог режиму відбування покарання слід розуміти невиконання ними законних вимог адміністрації; необґрунтовану відмову від праці (не менш як три рази протягом року); вживання спиртних напоїв, наркотичних чи інших одурманюючих речовин; виготовлення, зберігання, купівлю, розповсюдження заборонених предметів; участь в азартних іграх; дрібне хуліганство; систематичне ухилення від лікування захворювань, небезпечних для оточуючих (активна форма туберкульозу, венеричні хвороби), а також вчинення засудженим протягом року більше трьох інших порушень режиму відбування покарання, за умови, якщо за кожне з цих порушень за постановою чи наказом начальника або уповноважених на те осіб були накладені стягнення, що достроково не зняті або не погашені у встановленому законом порядку.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 30.09.85 р. N 1010-XI;

<http://yurist-online.org/>

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,
від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 48. Спільна робота вільнонайманого персоналу з засудженими до позбавлення волі

У місцях позбавлення волі, а також на виробничих об'єктах, розташованих поза виправно-трудовими установами, де використовується праця засуджених, дозволяється робота вільнонайманого персоналу в межах, необхідних для забезпечення нормальної діяльності виправно-трудової установи.

Особам з числа вільнонайманого персоналу не дозволяється передавати засудженим гроші, продукти харчування і предмети, які заборонено використовувати у виправно-трудових установах, а також чинити інші дії, спрямовані на порушення режиму, встановленого для засуджених. За порушення цих вимог винні притягаються до відповідальності у встановленому порядку.

У необхідних випадках адміністрація виправно-трудової установи вправі провадити огляд речей і одягу осіб, які входять у виправно-трудову установу або на виробничі об'єкти, де працюють засуджені, і які виходять з них, а також огляд зазначених виробничих об'єктів. Порядок такого огляду встановлюється Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудових установ.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI)

Глава 6

Праця осіб, позбавлених волі

Стаття 49. Залучення осіб, позбавлених волі, до суспільно корисної праці

Кожний засуджений повинен працювати. Адміністрація виправно-трудових установ повинна забезпечувати залучення засуджених до суспільно корисної праці з урахуванням їх працездатності та, по можливості, спеціальності. Засуджені залучаються до праці, як правило, на виробництві цих установ, а в окремих випадках - на контрагентній основі на державних або інших форм власності підприємствах, за умови забезпечення належної їх охорони та ізоляції.

Засудженим чоловікам віком понад шістдесят років, жінкам - понад п'ятдесят п'ять років, інвалідам першої та другої груп, хворим на активну форму туберкульозу, жінкам з вагітністю понад чотири місяці, жінкам, які мають дітей у будинках дитини при виправно-трудовах установах, дозволяється працювати за їх бажанням та з урахуванням висновку лікарської комісії виправно-трудової установи.

Засуджені до тюремного ув'язнення працюють тільки на території тюрми.

Перелік робіт і посад, на яких забороняється використовувати засуджених до позбавлення волі, встановлюється Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудовах установ.

Виробничо-господарська діяльність виправно-трудовах установ повинна бути підпорядкована їх основному завданню - виправленню та перевихованню засуджених.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 50. Умови праці осіб, позбавлених волі

Для осіб, які відбувають покарання у виправно-трудовах колоніях і тюрмах, встановлюється восьмигодинний робочий день. Час початку і закінчення роботи (зміни) встановлюється Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудовах установ. Засудженим надається щотижня один день відпочинку.

На деяких видах робіт, де за умовами виробництва не може бути додержано встановленої для засуджених щоденної або щотижневої тривалості робочого часу, відповідно до законодавства про працю допускається підсумований облік робочого часу з тим, щоб середня тривалість робочого часу за обліковий період не перевищувала восьми годин на день.

Тривалість робочого дня засуджених, які відбувають покарання у виховно-трудовах колоніях, а також надання їм щотижневих днів відпочинку встановлюються на загальних підставах відповідно до законодавства про працю.

В порядку, передбаченому законодавством про працю, засуджені звільняються від роботи в святкові дні.

Особи, позбавлені волі, права на відпустку в період відбування покарання не мають.

Час роботи засуджених у період відбування ними покарання у вигляді позбавлення волі до трудового стажу не зараховується, крім випадків, спеціально передбачених у законі.

Праця засуджених організується з додержанням правил охорони праці та техніки безпеки, встановлених законодавством про працю.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 30.09.85 р. N 1010-XI,

від 01.12.87 р. N 4995-XI)

Стаття 51. Пенсійне забезпечення осіб, які втратили працездатність під час відбування покарання

Особи, які втратили працездатність під час відбування покарання, після звільнення їх від покарання мають право на пенсію і на компенсування шкоди у випадках і в порядку, встановлених законодавством України.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 52. Оплата праці осіб, позбавлених волі

Праця осіб, позбавлених волі, оплачується відповідно до її кількості та якості за нормами і розцінками, що діють у народному господарстві.

У виправно-трудовах колоніях і тюрмах на особовий рахунок засуджених, які не допускають злісних порушень режиму, повинно зараховуватися незалежно від усіх відрахувань не менш як десять процентів, а на особовий рахунок засуджених чоловіків віком понад шістдесят років, жінок - понад п'ятдесят п'ять років, інвалідів першої та другої груп, хворих на активну форму туберкульозу, вагітних жінок, жінок, які мають дітей у будинках дитини при виправно-трудовах колоніях, що не допускають злісних порушень режиму, - не менш як двадцять п'ять процентів нарахованого їм місячного заробітку. У виховно-трудовах колоніях на особовий рахунок

засуджених повинно зараховуватися незалежно від усіх відрахувань не менш як сорок п'ять процентів нарахованого їм місячного заробітку.

Особам, які відбувають покарання у виправно-трудовах колоніях-поселеннях усіх видів, а також засудженим жінкам, яким дозволено проживання поза колонією відповідно до статті 35 цього Кодексу, незалежно від усіх відрахувань належить виплачувати не менш як п'ятдесят процентів загальної суми заробітку.

Умови і порядок оплати праці осіб, позбавлених волі, визначаються Кабінетом Міністрів України. Місячний заробіток засуджених, які виконують норми виробітку або встановлені завдання, не може бути менше мінімального розміру заробітної плати.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.07.78 р. N 3645-IX,

від 30.09.85 р. N 1010-XI,

від 10.02.87 р. N 3546-XI,

від 19.05.89 р. N 7544-XI;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 53. Відрахування із заробітку або іншого доходу осіб, позбавлених волі

Особи, які відбувають покарання у виправно-трудовах колоніях і тюрмах, з нарахованого їм заробітку або іншого доходу відшкодовують вартість харчування, одягу, взуття, білизни, комунально-побутових та інших наданих їм послуг, крім вартості спецодягу і спецхарчування. Після відшкодування цих витрат з нарахованого заробітку або іншого доходу провадяться відрахування за виконавчими листами та іншими виконавчими документами в порядку, встановленому статтею 374 Цивільного процесуального кодексу України. На виняток з цього правила аліменти на неповнолітніх дітей обчислюються з усієї суми, заробленої засудженим, і відраховуються до відшкодування цих витрат.

Відрахування із заробітку або іншого доходу, нарахованого засудженим, провадяться з дотриманням такої черговості:

- прибутковий податок;

<http://yurist-online.org/>

- вартість харчування, одягу, взуття, білизни, комунально-побутових та інших наданих їм послуг;

- за виконавчими листами та іншими виконавчими документами, крім стягнення аліментів на неповнолітніх дітей;

- відшкодування матеріальних збитків, заподіяних засудженими державі під час відбування покарання.

Із засуджених, які злісно ухиляються від роботи, вартість харчування, одягу, взуття, білизни, комунально-побутових та інших наданих їм послуг стягується з коштів, які є на їх особових рахунках.

Засудженим неповнолітнім, інвалідам першої і другої груп, жінкам з вагітністю понад чотири місяці, непрацюючим жінкам, які мають дітей у будинках дитини при виправно-трудовах колоніях, непрацюючим чоловікам віком понад шістдесят років і жінкам - понад п'ятдесят п'ять років (якщо вони не одержують пенсії), а також особам, які звільнені від роботи через хворобу, харчування, одяг, взуття, білизна і комунально-побутові послуги надаються безплатно.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 21.07.78 р. N 3645-IX,

від 15.04.83 р. N 5082-X;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 54. Залучення осіб, позбавлених волі, до роботи без оплати їх праці

Засуджені можуть залучатися без оплати праці лише до робіт по благоустрою місць позбавлення волі і прилеглих до них територій, а також по поліпшенню культурно-побутових умов засуджених або до допоміжних робіт по забезпеченню установ продовольством.

До цих робіт засуджені залучаються, як правило, в порядку черговості, у неробочий час і не більш як на дві години на день.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно із
Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Глава 7

Виховна робота з особами, позбавленими волі

(Назва глави із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ)

Стаття 55. Завдання виховної роботи з особами, позбавленими волі

З особами, позбавленими волі, проводиться виховна робота, спрямована на виховання їх у дусі чесного ставлення до праці, точного виконання законів, бережливого ставлення до державної власності, на підвищення свідомості і культурного рівня, на розвиток корисної ініціативи засуджених.

Участь засуджених у виховних заходах заохочується і враховується при визначенні ступеня їх виправлення та перевиховання.

Виховна робота з особами, позбавленими волі, проводиться диференційовано, з врахуванням виду виправно-трудової установи, встановленого в ній режиму і особливостей різних категорій засуджених.

(Із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ)

Стаття 56. Основні форми виховної роботи з особами, позбавленими волі

Основними формами виховної роботи з особами, позбавленими волі, є:

- індивідуальна робота, яка проводиться на основі вивчення особи кожного засудженого з врахуванням вчиненого ним злочину, віку, освіти, фаху та інших обставин, що характеризують засудженого;

- агітаційна, пропагандистська і культурно-масова робота;

- правове виховання;

У тюрмах і приміщеннях камерного типу виправно-трудова колоній виховна робота проводиться головним чином по камерах.

(Із змінами, внесеними згідно із

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 57. Самодіяльні організації в місцях позбавлення волі

З метою розвитку навичок колективізму у засуджених, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, і заохочення їх корисної ініціативи, а також використання впливу колективу на виправлення і перевиховання засуджених у виправно-трудова установах створюються самодіяльні організації засуджених, що працюють під керівництвом адміністрації цих установ.

Самодіяльні організації створюються з числа засуджених, які зарекомендували себе зразковою поведінкою і чесним ставленням до праці та навчання.

Засуджені, які входять до складу самодіяльних організацій, не звільняються від основної роботи.

Стаття 58. Види самодіяльних організацій засуджених і порядок їх діяльності

У виправно-трудова колоніях загального, посиленого і суворого режиму, колоніях-поселеннях усіх видів і виховно-трудова колоніях, серед засуджених, залишених відповідно до статті 24 цього Кодексу в слідчих ізоляторах і тюрмах для роботи по господарському обслуговуванню, а також серед засуджених, переведених з приміщень камерного типу в звичайні житлові приміщення колоній особливого режиму, створюються ради колективів засуджених.

Ради колективів обираються на загальних зборах засуджених або на зборах їх представників відкритим голосуванням. Склад рад колективів затверджується начальником виправно-трудової установи чи слідчого ізолятора.

Ради колективів періодично звітують про свою роботу на зборах засуджених. Рішення, що приймаються радами колективів, затверджуються адміністрацією виправно-трудової установи чи слідчого ізолятора.

В тюрмах і серед засуджених, яких тримають в приміщеннях камерного типу виправно-трудових колоній особливого режиму, можуть створюватися ради бригадирів, призначувані адміністрацією виправно-трудової установи.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.05.86 р. N 2278-XI)

Глава 8

Загальноосвітнє і професійно-технічне навчання осіб, позбавлених волі

Стаття 59. Загальноосвітнє та професійне навчання засуджених

У виправно-трудових установах для засуджених, які не мають повної загальної середньої освіти, утворюються середні загальноосвітні школи. Засуджені, які відбувають покарання у виховно-трудових установах і навчаються в них, підручниками, зошитами та письмовим приладдям забезпечуються безкоштовно.

Для засуджених віком до сорока років, які не мають робочої професії, за якою вони можуть бути працевлаштовані у даній виправно-трудовій установі, обов'язковою є підготовка на курсах професійного навчання на виробництві.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

в редакції Закону України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 60. Організація загальноосвітнього і професійного навчання засуджених до позбавлення волі

Організація загальноосвітнього навчання, професійної освіти і професійного навчання на виробництві осіб, позбавлених волі, здійснюється згідно із Законом України "Про освіту" та в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Для складання іспитів учні-засуджені звільняються від роботи на строк, передбачений трудовим законодавством і Законом України "Про освіту". Заробітна плата їм за цей час не нараховується, харчування надається безплатно.

Засудженим, які займаються самоосвітою, адміністрація виправно-трудової установи створює необхідні умови для занять у вільний від роботи час.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

у редакції Закону України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 61. Вільний час засуджених

Час, вільний від основної трудової діяльності та виконання обов'язкових заходів, передбачених розпорядком дня для засуджених у виправно-трудовій установі, є їх вільним часом.

Засуджені вправі розпоряджатися вільним часом за власним розсудом, виключаючи виконання тих видів діяльності, які заборонені цим Кодексом.

Вільний час засуджених має бути тривалістю не менш як дві години і передбачатися розпорядком дня у виправно-трудовій установі.

(У редакції Закону України

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 62. Підвищення виробничої кваліфікації осіб, позбавлених волі

У виправно-трудовах установах може бути організовано підвищення виробничої кваліфікації осіб, позбавлених волі, а також навчання їх новим спеціальностям, необхідним для виробництва даної виправно-трудової установи. Професійно-технічне навчання засуджених і підвищення ними своєї виробничої кваліфікації заохочується і враховується при визначенні ступеня їх виправлення та перевиховання.

Стаття 63. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-ІХ;

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ;

виключена згідно із Законом

України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 64. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ;

виключена згідно із Законом

України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Глава 9

Заходи заохочення і стягнення, застосовувані до осіб, позбавлених волі

Стаття 65. Заходи заохочення, застосовувані до осіб, позбавлених волі

За добру поведінку і чесне ставлення до праці та навчання до засуджених можуть застосовуватися такі заходи заохочення:

- оголошення подяки;
- занесення на дошку передовиків виробництва;
- нагородження похвальною грамотою;
- преміювання за кращі показники в роботі;
- дозвіл на одержання додатково однієї посылки або передачі на рік;
- надання додатково одного короткострокового або тривалого побачення чи права на одну платну телефонну розмову тривалістю п'ятнадцять хвилин на рік;
- дозвіл додатково витратити гроші в сумі до п'ятнадцяти процентів мінімального розміру заробітної плати на купівлю продуктів харчування і предметів першої потреби у святкові дні, а у виховно-трудовах колоніях - до двадцяти процентів на місяць;
- дострокове зняття раніше накладеного стягнення;
- переведення у виправно-трудовій колонії особливого режиму засуджених, зазначених у статті 32 цього Кодексу, що відбули не менш як третину строку покарання, з приміщень камерного типу в звичайні житлові приміщення у тій самій колонії;
- збільшення часу прогулянки засудженим, які перебувають у тюрмі, - до двох годин.

Засуджені, які довели своє виправлення зразковою поведінкою і чесним ставленням до праці та навчання, можуть бути у встановленому законом порядку представлені до умовно-дострокового звільнення або до заміни невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.09.85 р. N 1010-XI,
від 01.12.87 р. N 4995-XI,
від 28.01.91 р. N 662-XII;
законами України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,
від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 66. Порядок застосування заходів заохочення до осіб, позбавлених волі

Застосування заходів заохочення має своєю метою здійснення виховного впливу як на тих осіб, до яких ці заходи застосовуються, так і на інших засуджених. Заходи заохочення застосовуються на основі об'єктивної оцінки поведінки засуджених.

При заохоченні засудженого до нього застосовується, як правило, один захід заохочення.

Грошова премія зараховується на особовий рахунок засудженого.

Засудженим, яких тримають в тюрмі, в порядку заохочення може надаватися лише короткострокове побачення.

З засудженого може бути достроково знято, як правило, лише одне раніше накладене стягнення.

Засудженим, яких тримають в тюрмі, збільшення часу прогулянки провадиться на строк не більше одного місяця.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Стаття 67. Заходи стягнення, застосовувані до осіб, позбавлених волі

За порушення вимог режиму відбування покарання до засуджених можуть застосовуватись такі заходи стягнення:

- попередження або догана;

- позачергове чергування по прибиранню приміщень і території місця позбавлення волі;

- разове позбавлення засуджених, яких тримають у виховно-трудовах колоніях, відвідання кіно, концерту, участі в спортивних іграх;

- позбавлення права на одержання чергової посылки або передачі і заборона на строк до одного місяця купувати продукти харчування;

- скасування поліпшених умов тримання, передбачених статтями 38, 39 і 39 1 цього Кодексу;

- поміщення засуджених, які перебувають у виправно-трудовах колоніях, у штрафний ізолятор з виведенням або без виведення на роботу чи навчання на строк до п'ятнадцяти діб, а тих, що перебувають у виховно-трудовах колоніях, - у дисциплінарний ізолятор на строк до десяти діб;

- поміщення засуджених, які перебувають у тюрмах, у карцер без виведення на роботу або навчання на строк до п'ятнадцяти діб;

- переведення засуджених, яких тримають у виправно-трудовах колоніях загального, посиленого і суворого режиму, а також засуджених, яких тримають у звичайних жилих приміщеннях у колоніях особливого режиму, в приміщення камерного типу на строк до шести місяців; переведення засуджених, яких тримають у колоніях особливого режиму в приміщеннях камерного типу, в одиночні камери на строк до одного року, а в тюрмах - на суворий режим на строк від двох до шести місяців; повернення засуджених, переведених у звичайні жилі приміщення в колонії особливого режиму відповідно до абзацу десятого частини першої статті 65 цього Кодексу, в приміщення камерного типу в тій же колонії.

Вагітні жінки, жінки, які мають дітей у будинках дитини при виправно-трудовах колоніях, інваліди першої групи у приміщення камерного типу, в одиночні камери, а в тюрмі на суворий режим не поміщаються.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI,

від 28.01.91 р. N 662-XII;

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 68. Порядок застосування заходів стягнення до осіб, позбавлених волі

При призначенні заходів стягнення враховуються обставини вчинення порушення, поведінка засудженого до проступку, кількість і характер раніше накладених стягнень, а також пояснення засудженого по суті проступку. Стягнення, що накладаються, повинні відповідати тяжкості і характеру проступку засудженого.

За кілька проступків, вчинених одночасно, накладається одне стягнення.

Стягнення може бути накладено лише на особу, яка вчинила проступок, і не пізніше десяти діб з дня виявлення проступку, а якщо в зв'язку з проступком провадилась перевірка, то з дня її закінчення, але не пізніше шести місяців з дня вчинення проступку.

Накладене стягнення звертається до виконання негайно або в усякому разі не пізніше одного місяця з дня його накладення. Якщо протягом місяця з дня накладення стягнення воно не було звернено до виконання, то це стягнення не виконується.

Заходи стягнення у вигляді переведення засуджених у приміщення камерного типу в колоніях загального, посиленого, суворого та особливого режиму, а також переведення засуджених, яких тримають у приміщеннях камерного типу в колоніях особливого режиму, в одиночні камери призначаються в разі безуспішності застосування інших заходів впливу.

Стягнення у вигляді позбавлення права на одержання чергової посылки або передачі з одночасною заборонаю на строк до одного місяця купувати продукти харчування застосовується щодо осіб, які мають право на одержання посилок і передач; стягнення у вигляді заборони на строк до одного місяця купувати продукти харчування - щодо осіб, які не мають права на одержання посилок або передач.

Повторне переведення на поліпшені умови тримання може мати місце не раніше ніж через рік з моменту скасування поліпшених умов тримання або раніше року, якщо стягнення, внаслідок якого скасовані поліпшені умови тримання, було знято адміністрацією виправно-трудоваї установи до закінчення року.

Повторне переведення засуджених, зазначених у статті 32 цього Кодексу, з приміщень камерного типу колонії особливого режиму в звичайні житлові приміщення в тій самій колонії може мати місце не раніше ніж через рік з дня повернення їх в приміщення камерного типу.

Засуджений має право оскаржити накладене на нього стягнення. Подача скарги не зупиняє виконання стягнення. При наявності до того підстав накладене стягнення може бути скасовано, пом'якшено чи замінено службовою особою, яка застосувала його. Вищестояща службова особа може скасувати стягнення в разі, коли службова особа, яка наклала стягнення, перевищила свої повноваження або стягнення було накладено нею при відсутності порушення з боку засудженого.

Якщо протягом року з дня відбуття стягнення засуджений не буде підданий новому стягненню, він визнається таким, що не має стягнення.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI)

Стаття 69. Особливості виконання стягнень у вигляді поміщення у штрафний чи дисциплінарний ізолятор або в карцер і переведення в приміщення камерного типу

Засуджені, які у порядку стягнення поміщені у штрафний чи дисциплінарний ізолятор або в карцер, позбавляються права на одержання побачень, посилок, бандеролей і передач, відправку листів, придбання продуктів харчування і предметів першої потреби. Їм не дозволяється користуватися настільними іграми і курити.

У штрафних і дисциплінарних ізоляторах, а також в карцерах засуджені забезпечуються індивідуальним спальним місцем і постільними речами. Постільні речі видаються тільки на час сну, верхній одяг - на час виходу з приміщення.

У дисциплінарних ізоляторах засудженим надається щоденна прогулянка тривалістю одна година, а у штрафних ізоляторах і в карцерах - тридцять хвилин.

В карцерах встановлюється одиночне тримання.

У приміщеннях камерного типу виправно-трудовах колоній загального, посиленого і суворого режиму, а також у приміщеннях камерного типу колоній особливого режиму, в які переводять засуджених в порядку стягнення із звичайних жилих приміщень, і в одиночних камерах колоній

особливого режиму встановлюється режим, передбачений для тримання засуджених на суворому режимі в тюрмі.

Засуджені, яких тримають у штрафних ізоляторах з виведенням на роботу, у приміщеннях камерного типу і в одиночних камерах колоній, працюють окремо від інших засуджених.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI;

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 70. Виключена.

(згідно із Законом України

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 71. Службові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення, та обсяг їх повноважень

Правом застосовувати заходи заохочення і заходи стягнення, перелічені у статтях 65 і 67 цього Кодексу, користується начальник виправно-трудової установи, а також всі вищестоящі начальники. Заходи заохочення і стягнення можуть застосовувати також заступник начальника виправно-трудової установи, начальник відділення соціально-психологічної служби виправно-трудової колонії, старший вихователь і вихователь виховно-трудової колонії в межах, передбачених частинами дев'ятою і десятою цієї статті.

Заходи заохочення у вигляді: дозволу на одержання додатково однієї посылки (передачі) на рік; надання додатково одного короткострокового або тривалого побачення чи права на одну платну телефонну розмову тривалістю п'ятнадцять хвилин на рік; дозволу додатково витратити гроші в сумі до п'ятнадцяти процентів мінімального розміру заробітної плати на купівлю продуктів харчування і предметів першої потреби у святкові дні, а у виховно-трудових колоніях - в сумі до двадцяти процентів мінімального розміру заробітної плати на місяць; дострокового зняття раніше накладеного стягнення; збільшення часу прогулянки - застосовуються за постановою начальника виправно-трудової установи.

Переведення засуджених у виправно-трудових колоніях особливого режиму з приміщень камерного типу в звичайні житлові приміщення у тій самій колонії провадиться за постановою начальника колонії, погодженою з спостережною комісією.

<http://yurist-online.org/>

Інші заходи заохочення застосовуються за наказом начальника виправно-трудової установи.

Заходи заохочення у вигляді подяки і дострокового зняття раніше накладеного стягнення можуть застосовуватись усно.

Заходи стягнення у вигляді: позбавлення права на одержання чергової посылки або передачі і заборони на строк до одного місяця купувати продукти харчування; скасування поліпшених умов тримання, передбачених статтями 38, 39 і 39 1 цього Кодексу; поміщення засуджених, які перебувають у виправно-трудових колоніях, у штрафний ізолятор з виведенням або без виведення на роботу чи навчання, а тих, що перебувають у виховно-трудових колоніях, у дисциплінарний ізолятор; поміщення засуджених, які перебувають у тюрмах, у карцер без виведення на роботу або навчання - застосовуються за постановою начальника виправно-трудової установи.

Переведення засуджених, яких тримають у виправно-трудових колоніях загального, посиленого і суворого режиму або в звичайних житлових приміщеннях колонії особливого режиму, в приміщення камерного типу і переведення засуджених, яких тримають в колонії особливого режиму, в одиночні камери в тій самій колонії провадиться за мотивованою постановою начальника колонії, погодженою із спостережною комісією.

Інші стягнення накладаються за наказом начальника виправно-трудової установи або усно.

Заступник начальника виправно-трудової установи користується таким же, як і начальник цієї установи, правом застосовувати заходи заохочення і стягнення, за винятком переведення засуджених у приміщення камерного типу та одиночні камери, а також поміщення в штрафний або дисциплінарний ізолятор і карцер.

Начальник відділення соціально-психологічної служби, старший вихователь колонії мають право застосовувати в усній формі заходи заохочення у вигляді оголошення подяки або дострокового зняття раніше накладеного ними стягнення, а також заходи стягнення у вигляді попередження або догани, позачергового чергування по прибиранню приміщень і території місця позбавлення волі, разового позбавлення засуджених, яких тримають у виховно-трудових колоніях, відвідання кіно, концерту, участі в спортивних іграх. Вихователь колонії має право оголошувати усно подяку, а також накладати в усній формі стягнення у вигляді попередження або догани.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X,

від 27.05.86 р. N 2278-XI,

<http://yurist-online.org/>

від 28.01.91 р. N 662-XII;

законами України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

від 11.01.2001 р. N 2214-III)

Глава 10

Матеріальна відповідальність осіб, позбавлених волі

Стаття 72. Підстави і розмір матеріальної відповідальності осіб, позбавлених волі

Особи, позбавлені волі, несуть матеріальну відповідальність за заподіяні під час відбування покарання матеріальні збитки державі. Якщо збитки заподіяні в процесі виконання трудових обов'язків, засуджені несуть матеріальну відповідальність у розмірі і за підставами, встановленими законодавством про працю. В інших випадках збитки відшкодовуються в розмірі і за підставами, встановленими цивільним законодавством.

В разі заподіяння матеріальних збитків злочинном, вчиненим під час відбування покарання, стягнення збитків провадиться на загальних підставах.

Стаття 73. Порядок стягнення матеріальних збитків, заподіяних особами, позбавленими волі

Матеріальні збитки, заподіяні державі особами, позбавленими волі, під час відбування покарання, стягуються з їх заробітку за постановою начальника виправно-трудової установи.

До винесення постанови має бути встановлено розмір збитків, обставини, за яких їх було завдано, і ступінь вини засудженого в заподіянні збитків. У процесі перевірки обов'язково витребується його письмове пояснення.

Постанова начальника виправно-трудової установи про стягнення збитків оголошується засудженому під розписку.

Засуджений може оскаржити постанову начальника виправно-трудової установи вищестоящій службовій особі. Подача скарги не зупиняє виконання постанови про стягнення збитків.

Вищестояща службова особа може скасувати постанову про стягнення збитків або зменшити розмір суми, що підлягає стягненню.

Неправильно відраховані суми підлягають поверненню засудженому і зараховуються на його особовий рахунок.

Після звільнення засудженого від покарання збитки, не відшкодовані ним під час відбування покарання, можуть бути стягнуті за рішенням суду в установленому законом порядку.

Глава 11

Матеріально-побутове і медико-санітарне забезпечення осіб, позбавлених волі

(Назва глави в редакції Указу Президії Верховної

Ради Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI)

Стаття 74. Матеріально-побутове забезпечення осіб, позбавлених волі

Особам, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі, забезпечуються необхідні житлово-побутові умови, що відповідають правилам санітарії та гігієни. У виправно-трудовах колоніях норма житлової площі на одного засудженого не може бути меншою як 2 квадратних метри, а у виховно-трудовах колоніях і в тюрмах - 2,5 квадратного метра.

Засудженим надаються індивідуальне спальне місце і постільні речі. Вони забезпечуються одягом, білизною та взуттям за сезоном і з урахуванням кліматичних умов. Неповнолітнім, а також інвалідам першої і другої груп одяг надається безплатно.

Вагітним жінкам, матерям-годувальницям, неповнолітнім, а також хворим створюються поліпшені житлово-побутові умови.

Стаття 75. Організація харчування осіб, позбавлених волі

Засуджені одержують харчування, яке забезпечує нормальну життєдіяльність організму. Норми харчування диференціюються залежно від кліматичних умов місця розташування виправно-трудової установи, характеру виконуваної засудженими роботи.

Вагітним жінкам, матерям-годувальницям, неповнолітнім, а також хворим встановлюються підвищені норми харчування. Цим особам за висновком лікарської комісії може бути дозволено одержання додаткових продуктових посилок і передач.

Засудженим, звільненим від роботи через хворобу, вагітним жінкам і матерям-годувальницям на період звільнення їх від роботи, неповнолітнім, а також інвалідам першої і другої груп харчування надається безплатно.

Норми харчування і матеріально-побутового забезпечення осіб, позбавлених волі, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 03.08.88 р. N 6346-XI;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 76. Медико-санітарне забезпечення осіб, позбавлених волі

У місцях позбавлення волі організуються необхідні лікувально-профілактичні заклади, а для лікування і тримання інфекційних хворих засуджених - виправно-трудова установи на правах лікувальних.

Лікувально-профілактична і санітарно-протиепідемічна робота в місцях позбавлення волі організується і проводиться відповідно до законодавства про охорону здоров'я.

Порядок подання особам, позбавленим волі, медичної допомоги, організації і проведення санітарного нагляду, використання лікувально-профілактичних і санітарно-профілактичних закладів органів охорони здоров'я і залучення для цієї мети їх медичного персоналу визначається Державним департаментом України з питань виконання покарань і Міністерством охорони здоров'я України.

Засуджені мають право звертатися за лікарськими консультаціями та лікуванням до установ, що надають платні медичні послуги. Оплата таких послуг і придбання необхідних ліків здійснюються

засудженими або їх родичами за рахунок власних коштів. Консультація і лікування у таких випадках провадиться у медичних частинах за місцем відбування покарання під наглядом персоналу медичної частини.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

від 11.12.98 р. N 312-XIV)

Стаття 76 1. Особливості відбування покарання у вигляді позбавлення волі вагітними жінками, матерями-годувальницями та жінками, які мають дітей віком до трьох років

При виправно-трудових колоніях у разі необхідності організуються будинки дитини. Засуджені жінки можуть поміщати в будинки дитини своїх дітей віком до трьох років.

Засуджені жінки з вагітністю понад чотири місяці, або які мають при собі дітей віком до трьох років, у випадках, коли до них не застосовується звільнення від відбування покарання в порядку, встановленому статтею 83 Кримінального кодексу України, направляються адміністрацією місця позбавлення волі для дальшого відбування покарання у виправно-трудоу установу, при якій є будинки дитини.

Діти засуджених жінок за згодою матері можуть передаватися її родичам чи за згодою матері та за рішенням органів опіки і піклування - іншим особам або після досягнення трирічного віку направляються до відповідних дитячих закладів.

Якщо у матері дитини, яка досягла трирічного віку, невідбута частина строку покарання не перевищує одного року і вона сумлінно виконує свої материнські обов'язки, то перебування дитини в будинку дитини може бути продовжено адміністрацією виправно-трудової установи до звільнення матері. У разі злісного порушення матір'ю вимог режиму відбування покарання рішення адміністрації виправно-трудової установи про продовження перебування дитини в будинку дитини може бути скасовано.

(Доповнено статтею 76 1 згідно із

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР;

із змінами, внесеними згідно із Законом України

<http://yurist-online.org/>

від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 77. Виконання примусового лікування

Стосовно засуджених до позбавлення волі осіб, які мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб, та тих, що не пройшли повного курсу лікування і відмовляються від нього, адміністрацією колоній застосовуються призначені судом примусові заходи медичного характеру або примусове лікування.

Якщо під час відбування покарання буде встановлено, що засуджений має хворобу, яка становить небезпеку для здоров'я інших осіб, та він відмовляється від лікування, адміністрація колонії вносить до суду подання про застосування до такої особи примусового лікування.

(У редакції Закону України

від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Глава 12

Пересування без конвою осіб, позбавлених волі

Стаття 78. Підстави для надання дозволу на пересування без конвою осіб, позбавлених волі

У виняткових випадках у виправно-трудовах колоніях засудженим, які твердо стали на шлях виправлення, після відбуття не менш як третини строку покарання може бути дозволено пересування без конвою за межами колонії, якщо це необхідно за характером виконуваної засудженими роботи.

Засудженим, що перебувають у виховно-трудовах колоніях, які твердо стали на шлях виправлення і відбули не менш як шість місяців позбавлення волі, може бути дозволене пересування за межами колонії без супроводу, якщо це необхідно за характером виконуваної засудженими роботи.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.07.78 р. N 3645-IX)

Стаття 79. Порядок надання та скасування дозволу на пересування без конвою осіб, позбавлених волі

Право на пересування без конвою або без супроводу за межами колонії надається засудженому за мотивованою постановою начальника колонії, затвердженою вищестоящим начальником.

Засуджені, які користуються правом пересування без конвою або без супроводу, розміщуються в окремих жилих приміщеннях за межами колонії.

Правила поведінки засуджених, яким дозволено пересування без конвою або без супроводу за межами колонії, встановлюються Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудових установ.

В разі порушення режиму чи правил поведінки засуджений може бути позбавлений права на пересування без конвою або без супроводу за постановою начальника виправно-трудової установи.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 80. Заборона пересування без конвою окремих категорій засуджених до позбавлення волі

Не допускається пересування без конвою за межами колонії: засуджених за особливо небезпечні державні злочини; засуджених, яким покарання у вигляді смертної кари замінено позбавленням волі або яким довічне позбавлення волі замінено позбавленням волі на певний строк в порядку помилування або амністії, а також засуджених іноземних громадян і осіб без громадянства; засуджених за бандитизм, виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів при обтяжуючих обставинах, порушення правил про валютні операції при обтяжуючих обставинах, розкрадання державного або громадського майна в особливо великих розмірах, розбій або грабїж з метою заволодіння державним, громадським майном чи особистим майном громадян при обтяжуючих обставинах, умисне вбивство при обтяжуючих обставинах, умисне тяжке тілесне ушкодження при обтяжуючих обставинах, згвалтування при обтяжуючих обставинах, посягання на життя працівника міліції або народного дружинника у зв'язку з їх діяльністю по охороні громадського порядку, особливо злісне хуліганство, розкрадання вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин, вчинене шляхом розбійного нападу; засуджених за умисні злочини, вчинені під час відбування покарання в місцях позбавлення волі; засуджених, які користувались правом пересування без конвою, але були позбавлені цього права в зв'язку з допущеними порушеннями; засуджених, які до арешту не мали постійного місця проживання; засуджених до яких застосовано примусове лікування.

Заборона, передбачена частиною першою цієї статті, стосується також пересування за межами колонії без супроводу відповідних категорій засуджених, які перебувають у виховно-трудовах колоніях.

Не допускається пересування засуджених, без конвою або без супроводу в місті Києві, в курортних місцевостях і прикордонній зоні.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

законами України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

від 11.12.98 р. N 312-XIV,

від 22.02.2000 р. N 1483-III,

від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Глава 13

Заходи безпеки і підстави застосування зброї

Стаття 81. Застосування заходів безпеки до осіб, позбавлених волі

До осіб, позбавлених волі, якщо вони чинять фізичний опір працівникам виправно-трудовах установ, проявляють буйство або чинять інші насильницькі дії, з метою запобігання заподіянням ними шкоди оточенню або самим собі допускається застосування наручників, гамівних сорочок, гумових кийків, сльозоточивих речовин та інших спеціальних засобів, передбачених статтею 14 Закону України "Про міліцію".

Якщо застосування заходів фізичного впливу уникнути неможливо, вони не повинні перевищувати міри, необхідної для виконання покладених на адміністрацію місця позбавлення волі обов'язків, і мають зводитися до завдання якнайменшої шкоди здоров'ю правопорушників. У разі необхідності адміністрація виправно-трудової установи зобов'язана негайно подати допомогу потерпілим.

Забороняється застосовувати спеціальні засоби до жінок, осіб похилого віку, інвалідів та неповнолітніх, крім випадків вчинення ними групового нападу, що загрожує життю або здоров'ю працівників виправно-трудової установи чи інших осіб, або збройного опору.

(У редакції Закону України
від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 81 1. Особливий режим в місцях позбавлення волі

У випадках стихійного лиха, епідемій, аварій важливих для життєзабезпечення систем, масових безпорядків, проявів групової непокори засуджених або в разі виникнення реальної загрози збройного нападу на місце позбавлення волі чи у зв'язку з оголошенням надзвичайного стану в районі розташування виправно-трудоної установи з дозволу директора Державного департаменту України з питань виконання покарань, начальника управління (відділу) Державного департаменту України з питань виконання покарань в Автономній Республіці Крим, області, погодженого з відповідним прокурором, для засуджених може бути запроваджено особливий режим строком до тридцяти діб.

У разі запровадження особливого режиму в місці позбавлення волі посилюється охорона, нагляд за засудженими, припиняються всі заходи, що проводяться з ними, а також надання побачень та прийняття посилок і передач, здійснюються інші режимні заходи.

Для припинення групових протиправних дій засуджених та ліквідації їх наслідків використовуються сили і засоби виправно-трудоних установ, а у разі потреби з дозволу Міністра внутрішніх справ України, начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму, місті Києві, Київській області, начальника управління Міністерства внутрішніх справ України в області - органів та підрозділів Міністерства внутрішніх справ України.

(Доповнено статтею 81 1 згідно із

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 11.12.98 р. N 312-XIV)

Стаття 81 2. Забезпечення безпеки засуджених, які брали або беруть участь у кримінальному судочинстві

У разі наявності небезпеки для життя і здоров'я засуджених, до яких згідно із законодавством України у зв'язку з їх участю у кримінальному судочинстві прийнято рішення про застосування заходів безпеки, адміністрація місця позбавлення волі вживає заходів до охорони цих осіб. Крім того, до зазначених осіб можуть бути застосовані такі заходи:

а) переведення до іншого місця позбавлення волі;

б) окреме утримання.

Зміна виду або режиму відбування покарання особам, щодо яких застосовані заходи безпеки, здійснюється з додержанням вимог, передбачених законодавством України і цим Кодексом.

(Доповнено статтею 81 2 згідно із

Законом України від 13.01.2000 р. N 1381-XIV)

Стаття 82. Підстави застосування зброї

В разі вчинення особою, позбавленою волі, нападу чи іншої умисної дії, яка безпосередньо загрожує життю працівників виправно-трудоустанов або інших осіб, а також при втечі з-під варти як винятковий захід допускається застосування зброї, якщо іншими заходами неможливо припинити зазначені дії. При втечі жінок і неповнолітніх застосування зброї не допускається.

Про кожен випадок застосування зброї адміністрація місця позбавлення волі повинна негайно повідомити прокурора.

Розділ III-A

ПОРЯДОК І УМОВИ ВИКОНАННЯ УМОВНОГО ЗАСУДЖЕННЯ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ З ОBOB'ЯЗКОВИМ ЗАЛУЧЕННЯМ ЗАСУДЖЕНОГО ДО ПРАЦІ І УМОВНОГО ЗВІЛЬНЕННЯ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ З ОBOB'ЯЗКОВИМ ЗАЛУЧЕННЯМ ЗАСУДЖЕНОГО ДО ПРАЦІ

Глава 13-A

Порядок і умови виконання умовного засудження до позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці і умовного звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці

Стаття 82 1. Направлення засуджених до місця обов'язкового залучення до праці

Особи, умовно засуджені до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, які перебувають на момент набрання вироком законної сили на волі, прямують за рахунок держави до місця роботи самостійно. У цих випадках суд, який постановив вирок, надсилає органів внутрішніх справ за місцем проживання засудженого розпорядження про виконання вироку. Орган внутрішніх справ вручає засудженому розпорядження про виїзд до місця роботи. Умовно засуджені до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, які перебувають під вартою, звільняються із слідчого ізолятора після набрання вироком законної сили. Адміністрація слідчого ізолятора вручає засудженому розпорядження про виїзд до місця роботи. Не пізніше трьох діб з дня одержання розпорядження засуджений зобов'язаний виїхати до місця роботи і прибути туди протягом необхідного для проїзду строку, зазначеного в розпорядженні про виїзд.

З урахуванням особи винного та інших обставин справи суд може направити умовно засудженого з обов'язковим залученням до праці, який перебуває на момент набрання вироком законної сили під вартою, до місця роботи в порядку, встановленому для осіб, засуджених до позбавлення волі. Ці особи, а також особи, умовно звільнені з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, підлягають звільненню з-під варти після прибуття до місця роботи.

При умовному засудженні до позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці на строк не більше одного року засуджені залучаються до праці, як правило, на будовах (підприємствах), розташованих у районі їх постійного місця проживання або в інших місцевостях у межах даної області.

Особи, що вчинили злочини в співучасті, направляються на роботу, як правило, на різні підприємства.

В разі ухилення засудженого від одержання розпорядження про виїзд до місця роботи, невиїзду в установленний строк або нез'явлення до місця роботи засуджений затримується органом внутрішніх справ з санкції прокурора на строк не більше як на 30 діб для встановлення причин порушення порядку самостійного прямування до місця роботи. Орган внутрішніх справ направляє затриманого до місця роботи в порядку, встановленому для осіб, засуджених до позбавлення волі, або, при наявності даних про ухилення від виконання вироку, передає матеріали в суд за місцем затримання засудженого для вирішення питання про направлення його в місця позбавлення волі відповідно до вироку.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.09.85 р. N 1010-XI)

Стаття 82 2. Обов'язки і права осіб, умовно засуджених і умовно звільнених

Особи, умовно засуджені до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці та умовно звільнені з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, несуть обов'язки і користуються правами, встановленими законодавством для громадян України, з такими обмеженнями:

- вони зобов'язані працювати там, куди будуть направлені органами, які відають виконанням вироку, а в разі виробничої необхідності можуть переводитися без їх згоди на іншу роботу, в тому числі й на роботу в іншу місцевість. Ці особи зобов'язані проживати, як правило, в спеціально призначених для них гуртожитках; перебування засудженого у вільний від роботи час поза гуртожитком допускається тільки з дозволу органу внутрішніх справ, який здійснює нагляд;

- їм забороняється в період обов'язкового строку роботи залишати межі адміністративного району за місцем їх роботи без спеціального дозволу органу внутрішніх справ, що здійснює нагляд. При цьому вони зобов'язані з'являтися до органу внутрішніх справ від одного до чотирьох разів на місяць для реєстрації. Періодичність реєстрації засудженого встановлюється постановою начальника органу внутрішніх справ, який здійснює нагляд за засудженими.

У виняткових випадках при зразковій поведінці і чесному ставленні до праці за спільним рішенням адміністрації підприємства і органу внутрішніх справ допускається виїзд осіб, умовно засуджених до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці та умовно звільнених з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, за межі адміністративного району у відрядження або з інших поважних причин.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 82 3. Відповідальність осіб, умовно засуджених і умовно звільнених, за порушення трудової дисципліни, громадського порядку і правил реєстрації

Порушення особами, умовно засудженими до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці і умовно звільненими з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, трудової дисципліни або громадського порядку тягне за собою застосування заходів дисциплінарної або адміністративної відповідальності згідно з чинним законодавством.

До засудженого може бути також застосовано заходи стягнення, передбачені частинами четвертою і п'ятою статті 82 4 цього Кодексу.

Засуджений, який ухиляється від роботи або систематично чи злісно порушує трудову дисципліну, громадський порядок або встановлені для нього правила проживання, може бути затриманий органом внутрішніх справ з санкції прокурора на строк не більш як на 10 діб з метою припинення ухилення від виконання вироку і передачі матеріалів до суду для вирішення питання про направлення його в місця позбавлення волі відповідно до вироку.

Про відсутність засудженого на роботі понад три доби з невідомих причин або про неповернення таких осіб до місця роботи у встановлений строк з відпустки або відрядження адміністрація зобов'язана негайно повідомити орган внутрішніх справ.

Засуджений, який самовільно виїхав за межі адміністративного району за місцем його роботи, затримується органом внутрішніх справ з санкції прокурора на строк не більш як на 30 діб для встановлення причин самовільного виїзду. Орган внутрішніх справ направляє затриманого до місця роботи в порядку, встановленому для осіб, засуджених до позбавлення волі, або, при наявності даних про ухилення від виконання вироку, передає матеріали в суд за місцем затримання засудженого для вирішення питання про направлення його в місця позбавлення волі відповідно до вироку.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X)

Стаття 82 4. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, умовно засуджених і умовно звільнених

За добру поведінку і чесне ставлення до праці до осіб, умовно засуджених до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці і умовно звільнених з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, органами внутрішніх справ можуть застосовуватись такі заходи заохочення:

оголошення подяки;

дострокове зняття раніше накладеного стягнення;

виїзд у відпустку за межі адміністративного району за рішенням, прийнятим спільно з адміністрацією підприємства.

При добрій поведінці, сумлінному ставленні до праці і наявності сім'ї умовно засудженим і умовно звільненим за постановою начальника органу внутрішніх справ може бути дозволено проживання із своїми сім'ями на орендованій ними жилій площі.

Умовно засуджених і умовно звільнених, які довели своє виправлення зразковою поведінкою і чесним ставленням до праці, може бути у встановленому законом порядку представлено до умовно-дострокового звільнення або до заміни невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням.

До умовно засуджених і умовно звільнених, які порушують трудову дисципліну, громадський порядок, правила реєстрації або встановлені для них правила проживання, органами внутрішніх справ можуть застосовуватись заходи стягнення: попередження або догана.

Особам, які порушили трудову дисципліну, громадський порядок або правила реєстрації, за постановою начальника органу внутрішніх справ може бути на строк до шести місяців заборонено проживання поза гуртожитком, залишення гуртожитку у встановлений час, а також перебування в певних місцях.

Правом застосування заходів заохочення і стягнення, передбачених цією статтею, користується в повному обсязі начальник органу внутрішніх справ, а передбачених частинами першою і четвертою цієї статті, - також і начальник органу, який відає виконанням вироку щодо умовно засуджених і умовно звільнених.

(Доповнено статтею 82 4 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X)

Стаття 82 5. Нагляд за особами, умовно засудженими та умовно звільненими

Здійснення нагляду за поведінкою осіб, умовно засуджених до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці та умовно звільнених з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, покладається на органи внутрішніх справ. Порядок здійснення нагляду і Правила внутрішнього розпорядку в гуртожитках, призначених для проживання цих осіб, встановлюються Міністерством внутрішніх справ України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Службові особи органів внутрішніх справ, що здійснюють нагляд, з метою припинення доставляння і незаконного зберігання предметів, заборонених Правилами внутрішнього розпорядку до використання в гуртожитках, спеціально призначених для проживання осіб, умовно засуджених до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці і умовно звільнених з місць

позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, мають право провадити огляд цих засуджених, а також належних їм речей і вилучати заборонені предмети в порядку, встановленому зазначеними Правилами. Вилучені предмети залежно від їх характеру та обставин придбання здаються на зберігання або знищуються.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 82 6. Праця осіб, умовно засуджених та умовно звільнених

Адміністрація підприємств за місцем роботи умовно засуджених до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці та умовно звільнених з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці зобов'язана забезпечувати залучення цих осіб до суспільно корисної праці, по можливості з урахуванням спеціальності, яку вони мають, організовувати їх професійне навчання, створювати для них необхідні житлово-побутові умови.

Стаття 82 7. Звільнення з роботи осіб, умовно засуджених та умовно звільнених, і переведення їх на роботу в іншу місцевість

Адміністрації підприємств забороняється звільняти осіб, умовно засуджених та умовно звільнених, з роботи протягом строку обов'язкового залучення до праці, крім випадків умовно-дострокового звільнення від покарання, переведення на інші підприємства, направлення в місця позбавлення волі для відбування покарання або визнання в установленому порядку інвалідом першої або другої групи.

Переведення цих осіб на роботу в іншу місцевість може здійснюватись адміністрацією тільки за погодженням з органом внутрішніх справ, який здійснює нагляд.

Стаття 82 8. Виховна робота з особами, умовно засудженими та умовно звільненими

З особами, умовно засудженими до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці та умовно звільненими з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, проводиться виховна робота, спрямована на виховання їх у дусі чесного ставлення до праці, точного виконання законів і бережливого ставлення до державної власності, на підвищення свідомості і культурного рівня, на розвиток їх корисної ініціативи.

Участь засуджених у виховних заходах заохочується і враховується при визначенні ступеня їх виправлення і перевиховання.

Виховну роботу з засудженими проводять адміністрація, трудові колективи, громадські організації, а також орган, який відає виконанням вироку.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

(Доповнено розділом III-A згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX)

Розділ III-Б

ПОРЯДОК І УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ГРОМАДСЬКИХ РОБІТ

(Доповнено розділом III-Б згідно із

Законом України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Глава 13-Б

ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ГРОМАДСЬКИХ РОБІТ

Стаття 82 9. Порядок виконання покарання у виді громадських робіт

Покарання у виді громадських робіт відбувається за місцем проживання засудженого. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від основної роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.

Виконання покарання у виді громадських робіт здійснюється на основі участі засуджених у суспільно корисній праці і контролю за їхньою поведінкою відповідно до вимог цього Кодексу.

Контроль за виконанням покарання у виді громадських робіт покладається на кримінально-виконавчу інспекцію, а проведення індивідуально-профілактичної роботи за місцем проживання засудженого - на органи внутрішніх справ.

Вироки суду приводяться до виконання не пізніше десятиденного строку з дня набрання вироком законної сили або звернення його до виконання.

Кримінально-виконавча інспекція веде облік засуджених, роз'яснює порядок і умови відбування покарання, погоджує з органами місцевого самоврядування перелік об'єктів, на яких засуджені відбувають громадські роботи, здійснює контроль за додержанням умов відбування покарання засудженими і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом за місцем відбування засудженим громадських робіт, веде сумарний облік відпрацьованого засудженим часу, застосовує заходи заохочення та стягнення до засуджених.

Стаття 82 10. Умови відбування покарання у виді громадських робіт

Засуджені до покарання у виді громадських робіт зобов'язані виконувати встановлений порядок та умови відбування покарання, сумлінно ставитися до праці, працювати на визначених для них об'єктах і відпрацьовувати встановлений судом строк громадських робіт, з'являтися за викликом до кримінально-виконавчої інспекції, повідомляти інспекцію про зміну місця проживання, періодично з'являтися на реєстрацію до кримінально-виконавчої інспекції.

Надання засудженому щорічної чергової відпустки за основним місцем роботи не призупиняє виконання покарання у виді громадських робіт.

Стосовно особи, яка після винесення вироку визнана інвалідом першої або другої групи або досягла пенсійного віку, а також вагітної жінки кримінально-виконавча інспекція направляє до суду подання про звільнення її від подальшого відбування покарання.

Засудженому забороняється без дозволу кримінально-виконавчої інспекції виїжджати за межі України.

Стаття 82 11. Обчислення строку покарання у виді громадських робіт

Строк покарання у виді громадських робіт обчислюється в годинах, протягом яких засуджений працював за визначеним місцем роботи.

Громадські роботи виконуються не більш як чотири години на день, а неповнолітніми - дві години на день.

Стаття 82 12. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженим покарання у виді громадських робіт

На власника підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган за місцем відбування засудженим покарання у виді громадських робіт покладається:

погодження з кримінально-виконавчою інспекцією переліку об'єктів, на яких засуджені відбувають громадські роботи, та видів цих робіт;

контроль за виконанням засудженими визначених для них робіт;

своєчасне повідомлення кримінально-виконавчої інспекції про ухилення засудженого від відбування покарання та переведення його на інше місце роботи, появу на роботі в стані сп'яніння, порушення громадського порядку;

щомісячне інформування кримінально-виконавчої інспекції про кількість відпрацьованих засудженим годин та його ставлення до праці.

У випадку систематичного несвоєчасного подання інформації про виконання громадських робіт або нездійснення контролю відповідальною особою за роботою та поведінкою засудженого, а також невиконання інших вимог цієї статті винні особи притягуються до відповідальності згідно з законом.

У разі ушкодження здоров'я під час виконання громадських робіт відшкодування шкоди засудженому здійснюється відповідно до законодавства про страхування від нещасного випадку.

Стаття 82 13. Відповідальність осіб, засуджених до покарання у виді громадських робіт

За порушення порядку та умов відбування покарання у виді громадських робіт, а також порушення громадського порядку, за яке засудженого було притягнуто до адміністративної відповідальності, до засудженого може бути застосоване стягнення у виді письмового попередження про притягнення до кримінальної відповідальності.

Стосовно осіб, які ухиляються від відбування покарання у виді громадських робіт, кримінально-виконавча інспекція направляє матеріали прокурору для вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності відповідно до статті 389 Кримінального кодексу України.

Ухиленням від відбування покарання у виді громадських робіт є:

невиконання встановлених обов'язків, порушення порядку та умов відбування покарання, а також притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, які були вчинені після письмового попередження;

більше двох разів протягом місяця невихід на громадські роботи без поважних причин, а також допущення більше двох порушень трудової дисципліни протягом місяця, поява на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння.

Засуджений до громадських робіт, якого оголошено в розшук у зв'язку з ухиленням від покарання, може бути затриманий органом внутрішніх справ за постановою суду на строк до 30 діб.

Розділ IV

ПОРЯДОК І УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ЗАСЛАННЯ

(Виключено згідно із

Законом України від 06.03.92 р. N 2175-ХІІ)

Розділ V

ПОРЯДОК І УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ВИСЛАННЯ

(Виключено згідно із

Законом України від 06.03.92 р. N 2175-ХІІ)

Розділ VI

<http://yurist-online.org/>

ПОРЯДОК І УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ВИПРАВНИХ РОБІТ

(Розділ із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X;

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII;

у редакції Закону України

від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Глава 16

ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ВИПРАВНИХ РОБІТ

Стаття 94. Порядок виконання покарання у виді виправних робіт

Покарання у виді виправних робіт відбувається на підприємстві, в установі, організації незалежно від форми власності за місцем роботи засудженого.

Виконання покарання у виді виправних робіт здійснюється на основі участі засуджених у суспільно корисній праці і контролю за їхньою поведінкою відповідно до вимог цього Кодексу.

Контроль за виконанням покарання у виді виправних робіт покладається на кримінально-виконавчу інспекцію, а проведення індивідуально-профілактичної роботи за місцем проживання засудженого - на органи внутрішніх справ.

Вироки до виправних робіт приводяться до виконання не пізніше десятиденного строку з дня набрання вироком законної сили або звернення його до виконання.

Кримінально-виконавча інспекція веде облік засуджених; роз'яснює порядок та умови відбування покарання; здійснює контроль за додержанням порядку та умов відбування покарання засудженими і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом за місцем роботи засудженого; бере участь у виховній роботі з засудженим; контролює поведінку засуджених; здійснює привід через органи внутрішніх справ засуджених, які не з'явилися за викликом до кримінально-виконавчої інспекції без поважних причин; організовує початковий розшук засуджених, місцезнаходження яких невідоме, та передає матеріали до органу внутрішніх

справ для оголошення розшуку таких засуджених; застосовує заходи заохочення і стягнення; дає дозвіл на звільнення з роботи засуджених за власним бажанням.

Засуджені зобов'язані: виконувати встановлені порядок та умови відбування покарання; сумлінно ставитися до праці; з'являтися за викликом до кримінально-виконавчої інспекції; повідомляти кримінально-виконавчу інспекцію про зміну місця проживання; періодично з'являтися на реєстрацію до кримінально-виконавчої інспекції.

Стаття 95. Умови відбування покарання у виді виправних робіт

Протягом строку відбування покарання засудженим забороняється звільнитися з роботи за власним бажанням без дозволу кримінально-виконавчої інспекції. Дозвіл на звільнення може бути наданий після перевірки обґрунтованості заяви засудженого та за наявності довідки з нового місця роботи про можливість його працевлаштування.

Особам, засудженим до покарання у виді виправних робіт, надається щорічна чергова відпустка, час якої не зараховується до строку відбування покарання.

Час відбування покарання у виді виправних робіт може бути включений судом до загального трудового стажу засудженого.

Засудженим забороняється без дозволу кримінально-виконавчої інспекції виїжджати за межі України.

Стаття 96. Обчислення строку покарання у виді виправних робіт

Строк покарання у виді виправних робіт обчислюється роками, місяцями і днями, протягом яких засуджений працював і з його заробітку провадилося відрахування. Число днів, відпрацьованих засудженим, має бути не менше числа робочих днів, які припадають на кожний місяць встановленого судом строку покарання. Якщо засуджений не відпрацював зазначену кількість днів і відсутні підстави, встановлені цим Кодексом для заліку невідпрацьованих днів у строк покарання, відбування покарання триває до повного відпрацювання засудженим призначеної кількості робочих днів. Початком строку відбування покарання вважається день, з якого фактично розпочато відрахування із заробітку засудженого.

У строк відбування покарання зараховується час, протягом якого засуджений не працював з поважних причин, і за ним, відповідно до закону, зберігалася заробітна плата, а також час, коли

засудженому не надавалася робота на підприємстві, в установі, організації. Стосовно особи, яка стала непрацездатною після постановлення вироку суду, кримінально-виконавча інспекція направляє подання до суду про заміну виправних робіт штрафом.

Стосовно особи, яка після постановлення вироку суду досягла пенсійного віку, а також жінки, яка стала вагітною, кримінально-виконавча інспекція направляє подання до суду про звільнення такої особи від покарання.

У строк відбування покарання не зараховується час хвороби, викликані алкогольним, наркотичним або токсичним сп'янінням або діями, пов'язаними з ними, грубим порушенням правил техніки безпеки, умисним заподіянням собі тілесних ушкоджень; час відбування адміністративного стягнення у вигляді арешту або виправних робіт, а також тримання під вартою як запобіжного заходу з іншої кримінальної справи у період відбування покарання, у випадках, коли вина у вчиненні злочину доведена у встановленому законом порядку.

Стаття 97. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді виправних робіт

На власника підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган за місцем відбування засудженим покарання у виді виправних робіт покладається:

щомісячне відрахування визначеної вироком суду частини заробітної плати і перерахування у встановленому порядку утриманої суми в доход держави;

додержання порядку та умов відбування покарання, передбачених цим Кодексом;

своєчасне інформування кримінально-виконавчої інспекції про ухилення засудженого від відбування покарання, переведення засудженого на іншу роботу чи посаду, а також його звільнення;

щомісячне інформування кримінально-виконавчої інспекції про кількість робочих днів за графіком на підприємстві, в установі, організації, кількість фактично відпрацьованих засудженим робочих днів, розмір заробітної плати і утримань з неї за вироком суду, кількість прогулів, кількість днів тимчасової непрацездатності за листком непрацездатності та з інших причин;

призначення працівника, який буде проводити з засудженим виховну роботу, контролювати виконання визначених для нього робіт та поведінку засудженого.

У разі систематичного неправильного або несвоєчасного відрахування сум із заробітку засудженого, а також невиконання інших вимог цієї статті винні посадові особи притягуються до відповідальності згідно з законом.

Стаття 98. Порядок провадження відрахувань із заробітку засуджених до виправних робіт

Кримінально-виконавча інспекція здійснює контроль за правильністю і своєчасністю відрахувань із заробітку засуджених до виправних робіт і перерахуванням відрахованих сум у доход держави.

Відрахування провадяться із усієї суми заробітку, незалежно від наявності претензій до засудженого за виконавчими документами, за кожний відпрацьований місяць при виплаті заробітної плати. В осіб, які працюють за сумісництвом, відрахування провадяться із заробітку за кожним місцем роботи. Відрахування відповідно до вироку суду починаються з наступного дня після надходження вироку та повідомлення на підприємство, в установу чи організацію, але не раніше ніж вирок набрав чинності.

Відрахування не провадяться з грошових допомог, які одержуються в порядку соціального страхування і соціального забезпечення, виплат одноразового характеру, не передбачених системою оплати праці, сум, які виплачуються як компенсація за витрати, пов'язані з відрядженням, та інших компенсаційних виплат.

Стаття 99. Заходи заохочення і стягнення, які застосовуються стосовно осіб, засуджених до виправних робіт

Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган стосовно засуджених до покарання у виді виправних робіт може застосовувати заходи заохочення і стягнення, передбачені законодавством про працю.

Кримінально-виконавча інспекція за зразкову поведінку і сумлінне ставлення до праці стосовно засуджених може застосовувати такі заходи заохочення:

подання до суду матеріалів на засудженого щодо умовно-дострокового звільнення або заміни невідбутої частини покарання штрафом;

зарахування часу щорічної чергової відпустки у строк відбування покарання.

Подання про умовно-дострокове звільнення засудженого від покарання або заміну невідбутої частини покарання штрафом надсилається до суду кримінально-виконавчою інспекцією з урахуванням характеристики на нього власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засудженого.

За порушення порядку та умов відбування покарання у виді виправних робіт до засудженого може застосовуватися стягнення у вигляді письмового попередження про притягнення до кримінальної відповідальності.

Стосовно осіб, які ухиляються від відбування покарання, кримінально-виконавча інспекція направляє прокурору матеріали для вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності відповідно до статті 389 Кримінального кодексу України.

Ухиленням засудженого від відбування покарання у виді виправних робіт є:

невиконання встановлених обов'язків;

порушення порядку та умов відбування покарання;

вчинення проступку, за який його було притягнуто до адміністративної відповідальності;

більше двох разів протягом місяця допущення прогулів, а також більше двох порушень трудової дисципліни протягом місяця або поява на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння.

Засуджений до виправних робіт, розшук якого оголошено у зв'язку з ухиленням від покарання, може бути затриманий органом внутрішніх справ за постановою суду на строк до 30 діб.

Розділ VI-А

ПОРЯДОК І УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ АРЕШТУ

(Доповнено розділом VI-А згідно із

Законом України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

<http://yurist-online.org/>

Глава 17

ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ АРЕШТУ

Стаття 100. Місця відбування покарання у виді арешту

Особи, засуджені до арешту, відбувають покарання, як правило, за місцем засудження в арештних домах.

Засуджений відбуває весь строк покарання в одному арештному домі.

Переведення засудженого до арешту з одного арештного дому до іншого допускається у разі його хвороби або для забезпечення його безпеки, а також за інших виключних обставин, що перешкоджають подальшому перебуванню засудженого в даному арештному домі.

Стаття 101. Порядок і умови виконання покарання у виді арешту

Засуджені до покарання у виді арешту тримаються в умовах ізоляції з роздільним триманням чоловіків, жінок, неповнолітніх та засуджених, які раніше відбували покарання в місцях позбавлення волі.

На засуджених до арешту поширюються правообмеження, встановлені виправно-трудоим законом для осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі. Засудженим до арешту забороняється:

придбання продуктів харчування і предметів першої потреби;

побачення з родичами та іншими особами, за винятком захисників;

одержання грошових переказів, а також посилок (передач) і бандеролей, за винятком посилок (передач), що містять предмети одягу за сезоном.

Засудженим до арешту надається прогулянка тривалістю до однієї години, а неповнолітнім - до двох годин.

За виняткових обставин засудженим до арешту може бути надано право телефонної розмови з близькими родичами.

Стаття 102. Залучення осіб, які відбувають покарання у виді арешту, до праці

Адміністрація арештних домів має право залучати засуджених до робіт з господарського обслуговування арештних домів без оплати їхньої праці.

Стаття 103. Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування осіб, засуджених до арешту

Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування засуджених до арешту здійснюється відповідно до норм, встановлених для осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі.

Забезпечення матеріально-побутовим та медичним обслуговуванням в арештних домах організовується органами місцевого самоврядування і органами виконання покарань.

Стаття 104. Заходи заохочення та стягнення, які застосовуються до осіб, засуджених до арешту

За сумлінну поведінку до осіб, засуджених до арешту, можуть застосовуватися засоби заохочення у вигляді подяки або дострокового зняття раніше накладеного стягнення.

За порушення порядку відбування покарання у виді арешту до осіб, засуджених до арешту, може застосовуватися стягнення у вигляді догани чи поміщення в карцер строком до десяти діб.

Порядок застосування заходів заохочення та стягнення щодо осіб, засуджених до арешту, регулюється цим Кодексом і здійснюється начальником арештного дому чи його заступником.

Стаття 105. Особливості відбування арешту військовослужбовцями

Військовослужбовці, засуджені до арешту, відбувають покарання на гауптвахті Військової служби правопорядку у Збройних Силах України.

На гауптвахті Військової служби правопорядку у Збройних Силах України роздільно тримаються:

засуджені військовослужбовці з числа офіцерського складу окремо від інших категорій військовослужбовців;

засуджені військовослужбовці, які мають звання прапорщиків, мічманів, сержантів і старшин, окремо від військовослужбовців рядового складу;

засуджені військовослужбовці, які проходять службу за призовом, окремо від засуджених військовослужбовців, які проходять службу за контрактом.

Військовослужбовці, засуджені до арешту, направляються на гауптвахту Військової служби правопорядку у Збройних Силах України для відбування арешту в десятиденний строк після одержання розпорядження суду про виконання вироку.

Порядок і умови відбування арешту засудженими військовослужбовцями визначаються цим Кодексом, нормативно-правовими актами Міністерства оборони України, а також правилами відбування кримінальних покарань засудженими військовослужбовцями.

Час відбування арешту до загального строку військової служби і вислуги років для присвоєння чергового військового звання не зараховується, крім випадків, передбачених частиною восьмою цієї статті.

Під час відбування арешту засуджений військовослужбовець не може бути представлений до присвоєння чергового військового звання, призначений на вищестоящу посаду, переведений на нове місце служби, звільнений з військової служби, за винятком випадків визнання його непридатним до військової служби за станом здоров'я.

Засудженим військовослужбовцям під час відбування арешту виплачується оклад за військове звання.

За сумлінну поведінку і ставлення до військової служби до засуджених військовослужбовців можуть застосовуватися заходи заохочення у вигляді подяки, дострокового зняття раніше

<http://yurist-online.org/>

накладеного стягнення чи зарахування часу відбування арешту в загальний строк військової служби повністю або частково.

За порушення порядку відбування покарання до засуджених військовослужбовців можуть застосовуватися заходи стягнення у вигляді догани чи переведення в одиночну камеру на строк до десяти діб.

Правом застосування заходу заохочення у вигляді зарахування часу відбування арешту до загального строку військової служби, а так само застосування інших заходів заохочення і стягнення користується відповідний начальник органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно із

Законом України від 15.05.2003 р. N 743-IV)

Розділ VI-Б

ПОРЯДОК І УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ОБМЕЖЕННЯ ВОЛІ

(Доповнено розділом VI-Б згідно із

Законом України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Глава 18

ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ОБМЕЖЕННЯ ВОЛІ

Стаття 106. Місця відбування покарання у виді обмеження волі

Особи, засуджені до обмеження волі, відбувають покарання у кримінально-виконавчих установах відкритого типу (далі - виправних центрах), як правило, у межах адміністративно-територіальної одиниці відповідно до їх постійного місця проживання до засудження. Особи, яким обмеження волі призначено відповідно до статті 82 Кримінального кодексу України, можуть відбувати покарання у дільницях соціальної реабілітації при виправно-трудовах колоніях.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти адміністрації виправних центрів у трудовому і побутовому влаштуванні засуджених.

Управління (відділи) Державного департаменту України з питань виконання покарань в Автономній Республіці Крим, областях, місті Києві та Київській області за погодженням з органами місцевого самоврядування визначають межі виправних центрів.

Стаття 107. Направлення засуджених до обмеження волі до місця відбування покарання

Особи, засуджені до обмеження волі, прямують за рахунок держави до місця відбування покарання самостійно. Кримінально-виконавча інспекція згідно з вироком суду вручає засудженому припис про виїзд до місця відбування покарання. Якщо особи, засуджені до обмеження волі, знаходяться під вартою, то вони звільняються із слідчого ізолятора після набрання вироком законної сили. Адміністрація слідчого ізолятора вручає засудженим припис про виїзд до місця відбування покарання. Не пізніше трьох діб з дня одержання припису засуджений зобов'язаний виїхати до місця відбування покарання і прибути туди відповідно до вказаного в приписі строку.

З урахуванням особи та інших обставин справи суд може направити засудженого до обмеження волі, який знаходиться до набрання вироком законної сили під вартою, до місця відбування покарання у порядку, встановленому для осіб, засуджених до позбавлення волі. У цьому випадку засуджений звільняється з-під варту при прибутті до місця відбування покарання.

Засуджені, яким обмеження волі призначено відповідно до статей 82 і 389 Кримінального кодексу України, направляються виправно-трудовою колонією чи кримінально-виконавчою інспекцією до місця відбування покарання у порядку, передбаченому частинами першою і другою цієї статті.

Засуджений, який ухиляється від одержання припису про виїзд або не виїхав у встановлений строк до місця відбування покарання, затримується кримінально-виконавчою інспекцією для встановлення причин порушення порядку слідування до місця відбування покарання.

У разі невиїзду без поважних причин кримінально-виконавча інспекція направляє затриманого до місця відбування покарання в порядку, встановленому для засуджених до позбавлення волі.

У разі неприбуття засудженого до місця відбування покарання оголошується його розшук. Після затримання засуджений направляється до місця відбування покарання в порядку, встановленому для засуджених до позбавлення волі.

Стаття 107 1. Обчислення строку покарання у виді обмеження волі

Строк покарання обчислюється з дня прибуття і постановки засудженого на облік у виправному центрі.

У строк покарання за правилами, передбаченими у статті 72 Кримінального кодексу України, зараховується час попереднього ув'язнення під вартою, а також час слідування під вартою з виправно-трудої колонії до виправного центру у разі заміни невідбутої частини покарання у виді позбавлення волі обмеженням волі.

У строк покарання за мотивованою постановою начальника виправного центру не зараховується час самовільної відсутності на роботі або за місцем проживання понад одну добу.

Стаття 107 2. Порядок і умови відбування покарання у виді обмеження волі

Засуджені до обмеження волі мають право:

носити цивільний одяг, мати при собі гроші та цінні речі, користуватися грішми без обмежень;

відправляти листи, отримувати посилки (передачі) і бандеролі, одержувати короткострокові побачення без обмежень, а тривалі побачення - до трьох діб один раз на місяць.

Засудженим може бути дозволено короткочасні виїзди за межі виправного центру за обставин, передбачених законодавством для осіб, засуджених до позбавлення волі, а також з інших поважних причин у таких випадках:

за необхідності звернутися в медичний заклад з приводу захворювання чи лікування;

для складання іспитів у навчальному закладі;

за викликом судових і слідчих органів - на період провадження слідства чи дізнання;

для попереднього вирішення питань трудового і побутового влаштування після звільнення - строком до семи діб, без урахування часу на дорогу;

у разі виникнення інших життєво необхідних обставин, які потребують присутності засудженого.

Особи, засуджені до обмеження волі, зобов'язані:

виконувати законні вимоги адміністрації виправного центру, які стосуються порядку відбування призначеного покарання;

сумлінно працювати у місці, визначеному адміністрацією виправного центру;

постійно знаходитися в межах виправного центру під наглядом, залишати його межі лише за спеціальним дозволом адміністрації цього центру, проживати за особистим посвідченням, яке видається взамін паспорта;

проживати, як правило, у спеціально призначених гуртожитках. Перебування засудженого у вільний від роботи час поза гуртожитком допускається з дозволу адміністрації виправного центру, яка з цього питання виносить мотивовану постанову.

Засудженим до обмеження волі забороняється:

доставляти і зберігати на території, де вони проживають, предмети, вироби і речовини, перелік яких встановлений Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудоустанов. У разі виявлення таких предметів, виробів і речовин у засудженого вони підлягають вилученню і зберіганню або знищуються чи передаються у доход держави. Про це посадовою особою виправного центру складається протокол;

вживати спиртні напої і пиво, наркотичні засоби і токсичні речовини.

Засуджені, які відбувають покарання у виді обмеження волі, а також приміщення, в яких вони проживають, можуть піддаватися обшуку, а їхні речі, посилки, передачі і бандеролі, що надійшли, - огляду. Огляди і обшуки приміщень, де проживають засуджені з сім'ями, провадяться за наявності встановлених законом підстав, за вмотивованим рішенням суду.

Жиле приміщення, де проживає засуджений, може відвідуватися в будь-який час доби уповноваженими працівниками виправного центру.

Засуджені, які не допускають порушень встановленого порядку виконання покарання у виді обмеження волі і мають сім'ї, після відбуття шести місяців строку покарання за постановою начальника виправного центру можуть проживати за межами гуртожитку із своїми сім'ями.

Ці особи зобов'язані від одного до чотирьох разів на тиждень з'являтися у виправний центр для реєстрації.

Особи, зазначені в частині сьомій цієї статті, можуть проживати із своїми сім'ями на приватних квартирах або придбавати житло в межах території виправного центру.

Організація виконання покарання у виді обмеження волі і нагляд за засудженими визначаються Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудових установ.

Стаття 107 3. Умови праці осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі

Засуджені до обмеження волі залучаються до праці, як правило, на виробництві виправних центрів, а також на договірній основі на державних або інших форм власності підприємствах, за умови забезпечення належного нагляду за їхньою поведінкою.

Праця засуджених до обмеження волі регулюється законодавством про працю, за винятком правил прийняття на роботу, звільнення з роботи, переведення на іншу роботу.

Переведення засуджених на іншу роботу, в тому числі в іншу місцевість, може здійснюватися власником підприємства або уповноваженим ним органом за погодженням з адміністрацією виправного центру.

Засуджені можуть залучатися без оплати праці тільки до робіт з благоустрою гуртожитків і прилеглих до них територій. Ці роботи засуджені виконують, як правило, в порядку черговості у неробочий час тривалістю не більше двох годин на тиждень.

Засудженим незалежно від усіх відрахувань належить виплачувати не менш як п'ятдесят відсотків загальної суми заробітку.

Стаття 107 4. Обов'язки адміністрації виправного центру

Адміністрація виправного центру веде облік засуджених, роз'яснює порядок і умови відбування покарання, організовує трудове і побутове влаштування засуджених; забезпечує додержання умов праці засуджених, порядку та умов відбування покарання; здійснює нагляд і заходи попередження порушень порядку відбування покарання; провадить із засудженими виховну роботу; застосовує встановлені законом заходи заохочення і стягнення; здійснює роботу щодо підготовки засуджених до звільнення.

Порядок здійснення зазначених повноважень визначається цим Кодексом, а також Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудоустанов.

Стаття 107 5. Обов'язки власника підприємства або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених, які відбувають покарання у виді обмеження волі

Власник підприємства або уповноважений ним орган за місцем роботи засуджених до обмеження волі зобов'язаний забезпечити їх залучення до суспільно корисної праці з урахуванням їх стану здоров'я та, по можливості, спеціальності, організувати первинну професійну підготовку і створити необхідні побутові умови.

Про запізнення засудженого на роботу та його відсутність на роботі з невідомих причин власник підприємства або уповноважений ним орган зобов'язаний негайно повідомити адміністрацію виправного центру.

Власнику підприємства або уповноваженому ним органу, на яких працюють засуджені, забороняється звільняти їх з роботи, крім таких випадків:

звільнення від відбування покарання на підставах, передбачених Кримінальним кодексом України;

переведення засудженого на роботу на інше підприємство або для подальшого відбування покарання до іншого виправного центру;

набрання законної сили вироком суду, за яким особа, що відбуває покарання у виді обмеження волі, засуджена до позбавлення волі;

неможливість виконання даної роботи за станом здоров'я.

Стаття 107 6. Медичне обслуговування засуджених до обмеження волі

Лікувально-профілактична і протиепідемічна робота у виправних центрах організується і провадиться на загальних підставах відповідно до законодавства про охорону здоров'я органами охорони здоров'я.

Направлення засуджених до лікувальних закладів визначається згідно з порядком обслуговування населення органами охорони здоров'я.

Стаття 107 7. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі

Засуджені, які тримаються у виправних центрах, забезпечуються індивідуальним спальним місцем, інвентарем і постільними речами за нормами, встановленими Правилами внутрішнього розпорядку виправно-трудоустанов, харчування і речове майно придбавають за готівку. Норма жилої площі на одного засудженого не може бути меншою як чотири квадратних метри. Житлово-комунальні та інші послуги оплачуються ними за встановленими органами місцевого самоврядування тарифами і розцінками.

Засудженим, які не працюють у зв'язку із захворюванням, а також з причин, від них незалежних, і не одержують за цей час заробітної плати або інших доходів, харчування та комунально-побутові послуги надаються за встановленими нормами за рахунок кошторису виправного центру.

Засуджені, які направлені на лікування до лікувальних закладів охорони здоров'я, забезпечуються всіма видами довольтства на загальних підставах.

У необхідних випадках адміністрація виправного центру або підприємства, де працює засуджений, видає йому аванс із наступним відшкодуванням.

Із засуджених, які тримаються в дисциплінарних ізоляторах, стягується повна вартість харчування, наданого їм за встановленими нормами.

Стаття 107 8. Виховна робота із засудженими до обмеження волі

З особами, які відбувають покарання у виді обмеження волі, адміністрацією виправного центру, а також власником підприємства або уповноваженим ним органом, де працюють засуджені, їхніми трудовими колективами і громадськими організаціями, іншими громадськими формуваннями провадиться виховна робота.

Активна участь засуджених у виховних заходах заохочується і враховується при визначенні ступеня їхнього виправлення.

Стаття 107 9. Участь осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі, в самодіяльних організаціях

Засуджені, які відбувають покарання у виді обмеження волі, можуть створювати самодіяльні організації засуджених і брати участь у їх роботі.

У виправних центрах забороняється діяльність політичних партій.

Стаття 107 10. Заходи заохочення, що застосовуються до осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі

За сумлінну поведінку і ставлення до праці до засуджених можуть застосовуватися такі заходи заохочення:

оголошення подяки;

нагородження похвальною грамотою;

грошова премія;

нагородження подарунком;

дострокове зняття раніше накладеного стягнення;

дозвіл на виїзд до близьких родичів за межі виправного центру на святкові, неробочі та вихідні дні;

<http://yurist-online.org/>

дозвіл на виїзд до близьких родичів за межі виправного центру у відпустку терміном до дванадцяти діб один раз на рік.

Засуджені, які стали на шлях виправлення або сумлінною поведінкою і ставленням до праці довели своє виправлення, можуть бути у встановленому законом порядку представлені до заміни невідбутої частини покарання більш м'яким або до умовно-дострокового звільнення від відбування покарання.

Стаття 107 11. Заходи стягнення, що застосовуються до осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі

До засуджених, які порушують трудову дисципліну і встановлений порядок відбування покарання, адміністрація виправного центру може застосовувати такі заходи стягнення:

попередження;

догана;

сувора догана;

призначення на позачергове чергування з прибирання гуртожитку і прилеглої до нього території;

заборона проживати поза гуртожитком строком до трьох місяців;

заборона виходу за межі гуртожитку у вільний від роботи час на строк до трьох місяців;

поміщення в дисциплінарний ізолятор строком до десяти діб.

Стосовно осіб, які самовільно залишили місця обмеження волі або злісно ухиляються від робіт, або систематично порушують громадський порядок чи встановлені правила проживання, адміністрація виправного центру направляє прокурору матеріали для вирішення питання про притягнення засудженого до кримінальної відповідальності.

Стаття 107 12. Порядок застосування до засуджених, які відбувають покарання у виді обмеження волі, заходів заохочення і стягнення

Заходи заохочення і стягнення накладаються письмово і усно та відображаються в особовій справі засудженого.

До засудженого застосовується, як правило, один захід заохочення.

Дозвіл на виїзд засудженому до близьких родичів на святкові, неробочі та вихідні дні може бути наданий не більше одного разу на місяць.

Заохочення у вигляді надання відпустки тривалістю до дванадцяти діб застосовується до засуджених, які характеризуються позитивно, не більше одного разу протягом року за погодженням з власником підприємства або уповноваженим ним органом.

При призначенні заходів стягнення враховуються мотиви і обставини вчинення порушення, кількість і характер раніше накладених стягнень, а також пояснення засудженого по суті проступку. Накладені стягнення мають відповідати тяжкості і характеру проступку засудженого.

Стягнення може бути накладене тільки на особу, яка вчинила проступок, не пізніше десяти діб з дня виявлення проступку, а якщо у зв'язку з проступком провадилася перевірка, - то з дня її закінчення, але не пізніше шести місяців з дня вчинення проступку.

Накладене стягнення звертається до виконання, як правило, негайно, але не пізніше одного місяця з дня його накладення.

Якщо протягом року з дня відбуття стягнення засуджений не буде підданий новому стягненню, він визнається таким, що не має стягнення. Накладене у цей період нове стягнення на засудженого перериває перебіг зазначеного строку, і його обчислення продовжується знову з дня відбуття останнього стягнення.

Засудженим, яким заборонений вихід за межі гуртожитку у вільний від роботи час, протягом строку дії заборони вихід із гуртожитку може бути дозволений у виняткових випадках і на встановлений час для:

одержання медичної допомоги;

придбання продуктів харчування і предметів першої потреби;

відвідання лазні, пральні або перукарні;

одержання поштових відправлень;

відвідання державних установ і організацій, навчальних закладів.

Стаття 107 13. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення, обсяг їх повноважень

Правом застосування заходів заохочення і стягнення, передбачених статтями 107 10 і 107 11 цього Кодексу, користуються у повному обсязі начальник виправного центру, а також його вищестоящі начальники. Заходи заохочення у вигляді оголошення подяки, дострокового зняття раніше накладеного стягнення і дозволу на виїзд до близьких родичів за межі виправного центру на святкові, неробочі і вихідні дні, а також заходи стягнення у вигляді попередження, догани і суворой догани можуть застосовувати заступники начальника виправного центру.

Начальник відділення соціально-психологічної служби виправного центру має право застосовувати в усній формі заходи заохочення у вигляді оголошення подяки і дострокового зняття раніше накладеного ним стягнення, а також заходи стягнення у вигляді попередження, догани і суворой догани.

Розділ VII

**ПІДСТАВИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ; ДОПОМОГА ОСОБАМ,
ЗВІЛЬНЕНИМ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ; НАГЛЯД ЗА ОСОБАМИ, ЗВІЛЬНЕНИМИ ВІД
ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ**

Глава 20

Підстави і порядок звільнення від відбування покарання

Стаття 108. Підстави звільнення від відбування покарання

Засуджені звільняються від покарання за таких підстав:

- після відбуття строку покарання, визначеного вироком суду;
- в силу акту амністії;
- у зв'язку з помилуванням;
- у зв'язку з винесенням судом ухвали або постанови про звільнення від відбування покарання через хворобу, умовно-достроково і за іншими підставами, встановленими законом.

Стаття 109. Звільнення від відбування покарання засуджених, які захворіли на тяжку хворобу

Засуджені, які захворіли на хронічну душевну або іншу тяжку хворобу, що перешкоджає дальшому відбуванню покарання, можуть бути звільнені судом від дальшого відбування покарання в порядку, встановленому статтею 408 Кримінально-процесуального кодексу України.

При наявності висновку лікарської комісії про необхідність звільнення засудженого від відбування покарання у зв'язку з хворобою начальник органу, що відає виконанням покарання, подає цей висновок разом з особистою справою засудженого на розгляд суду.

В разі, коли начальник органу, що відає виконанням покарання, заперечує проти звільнення засудженого від відбування покарання у зв'язку з хворобою, він передає на розгляд суду матеріали, зазначені в частині другій цієї статті, разом з своїм мотивованим запереченням.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ)

Стаття 109 1. Звільнення від відбування покарання осіб, умовно засуджених та умовно звільнених, у зв'язку з їх інвалідністю

Особа, умовно засуджена до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці чи умовно звільнена з місця позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, в разі визнання її в установленому порядку інвалідом першої або другої групи, якщо інвалідність вона дістала внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання, достроково звільняється судом від дальшого відбування покарання в порядку, встановленому статтею 408-1 Кримінально-процесуального кодексу України.

Якщо інвалідність першої або другої групи дістала особа, зазначена в частині першій цієї статті, з причин, не зв'язаних з її виробничою діяльністю, суд може у згаданому вище порядку або достроково звільнити таку особу від дальшого відбування покарання, або направити її для відбування позбавлення волі.

(Доповнено статтею 109 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ)

Стаття 109 2. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років

Засуджені до обмеження волі або до позбавлення волі жінки, які стали вагітними або народили дітей під час відбування покарання, крім засуджених до позбавлення волі на строк більше п'яти років за умисні тяжкі та особливо тяжкі злочини, які мають сім'ю або родичів, що дали згоду на спільне з ними проживання, або які мають можливість самостійно забезпечити належні умови для виховання дитини, можуть бути звільнені від відбування покарання в межах строку, на який згідно з законом жінку може бути звільнено від роботи у зв'язку з вагітністю, пологами і до досягнення дитиною трирічного віку.

Контроль за поведінкою таких жінок здійснює кримінально-виконавча інспекція за місцем проживання засудженої відповідно до статей 114 1 - 114 4 цього Кодексу.

Залежно від поведінки засудженої після досягнення дитиною трирічного віку або в разі смерті дитини кримінально-виконавча інспекція направляє до суду подання про звільнення її від покарання або заміну покарання більш м'яким покаранням чи направлення засудженої для відбування покарання, призначеного вироком.

(Доповнено статтею 109 2 згідно із

Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР;

у редакції Закону України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 110. Представлення до умовно-дострокового звільнення від покарання і до заміни покарання більш м'яким та до умовного звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці

Відносно засудженого, до якого відповідно до статті 81 Кримінального кодексу України може бути застосовано умовно-дострокове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням, або умовне звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, орган, який відає виконанням покарання, вносить спільно з органами і громадськими організаціями в суд подання про умовно-дострокове звільнення засудженого від покарання або про заміну йому невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням, або про умовне звільнення засудженого з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням його до праці.

У поданні мають міститися дані, які характеризують поведінку засудженого, його ставлення до праці та навчання за весь час відбування покарання. Одночасно з поданням до суду направляється особиста справа засудженого.

Умовне звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці провадиться тільки при наявності зобов'язання засудженого зразковою поведінкою і чесним ставленням до праці довести своє виправлення. Таке зобов'язання дається засудженим адміністрації виправно-трудової установи і спостережній комісії в письмовій формі і разом з іншими документами подається у встановленому порядку до суду для вирішення питання про умовне звільнення засудженого з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці.

Якщо суд відмовить в умовно-достроковому звільненні засудженого від покарання чи заміні невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням або в умовному звільненні з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці, повторне подання в цьому питанні щодо осіб, засуджених за тяжкі злочини до позбавлення волі на строк не нижче п'яти років, може бути внесено не раніш як через один рік з дня винесення ухвали про відмову, а щодо засуджених за інші злочини та неповнолітніх засуджених - не раніш як через шість місяців.

Осіб, умовно засуджених до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці і умовно звільнених з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, направлених для відбування позбавлення волі, призначеного вироком, у випадках, передбачених законом, може бути представлено до умовного звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці не раніш як через один рік з дня винесення ухвали про направлення в місця позбавлення волі.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1850-IX,

від 15.04.83 р. N 5082-X;

Законом України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 111. Порядок звільнення з місць позбавлення волі

Звільнення засуджених з місць позбавлення волі після відбуття строку покарання, призначеного за вироком суду, провадиться в першій половині останнього дня строку. Якщо строк покарання у вигляді позбавлення волі закінчується у вихідний або святковий день, засуджений звільняється у передвихідний або передсвятковий день. При обчисленні строків місяцями строк закінчується відповідного числа останнього місяця, а коли цей місяць не має відповідного числа, - в останній день цього місяця.

Документи про звільнення засуджених за іншими підставами, передбаченими статтею 108 цього Кодексу, одержані адміністрацією виправно-трудової установи до закінчення робочого дня, виконуються негайно, а одержані після закінчення робочого дня - в першій половині наступного дня.

Із звільнюваним провадиться повний розрахунок, йому видаються гроші, що зберігалися на його особовому рахунку, повертаються особисті документи, належні йому цінності та речі. Звільнюваному видаються відповідні документи про освіту і виробничу кваліфікацію, набуті у виправно-трудої установі, а також довідка встановленого зразка, де зазначаються підстави його звільнення. На прохання звільнюваного йому видається характеристика.

За три місяці до закінчення строку покарання адміністрація виправно-трудої установи в необхідних випадках з'ясовує можливість працевлаштування звільнюваного і завчасно вживає заходів до влаштування його на роботу після звільнення.

Начальник виправно-трудої установи або його заступник зобов'язані особисто провести бесіду зі звільнюваним і роз'яснити його права та обов'язки у зв'язку із звільненням з місця позбавлення волі.

В разі заміни судом невідбутого строку покарання виправними роботами без позбавлення волі від звільнюваного відбирається підписка про явку до органу, що відає виконанням цього виду покарання, за місцем проживання.

Звільнені, що потребують за станом свого здоров'я стороннього догляду, направляються до місця проживання у супроводі працівника виправно-трудової установи або родичів звільнених (при наявності їх згоди).

Стаття 112. Особливості порядку звільнення неповнолітніх з виховно-трудовах колоній

Звільнені з виховно-трудовах колоній до досягнення ними вісімнадцятирічного віку направляються до батьків або осіб, які їх замінюють. В разі, якщо направлення звільненого неповнолітнього до батьків або осіб, які їх замінюють, неможливе у зв'язку з відсутністю вказаних осіб, комісія в справах неповнолітніх за місцем проживання звільненого на подання адміністрації колонії вживає заходів до влаштування звільненого на роботу відповідно до набутого ним фаху або на навчання, а також до забезпечення його житловою площею.

У виняткових випадках, коли направлення неповнолітнього з колонії до попереднього місця проживання є недоцільним з міркувань виховного характеру, його влаштування в інших місцях за поданням адміністрації колонії, з врахуванням бажання звільненого, здійснює комісія в справах неповнолітніх за новим місцем проживання.

Звільнені неповнолітні віком до шістнадцяти років направляються до місця проживання у супроводі працівника виправно-трудової колонії або родичів неповнолітніх (при наявності їх згоди).

Адміністрація колонії організовує перевірку прибуття звільнених до місця проживання, а також подає їм допомогу у влаштуванні на роботу або навчання через виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів, комісії в справах неповнолітніх, органи внутрішніх справ та інші організації.

Стаття 113. Виключена.

(згідно із Законом України
від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 114. Порядок звільнення від відбування виправних робіт без позбавлення волі

В день закінчення строку відбування виправних робіт без позбавлення волі, вирахованого відповідно до статті 97 цього Кодексу, а при звільненні від відбування покарання за іншими підставами, передбаченими статтею 108 цього Кодексу, - з дня прийняття рішення про звільнення відрахування із заробітної плати засудженого припиняються, і всі обмеження щодо нього, пов'язані

<http://yurist-online.org/>

з відбуванням покарання, скасовуються. Орган, що видає виконанням цього виду покарання, зобов'язаний в день закінчення строку покарання, а при звільненні від відбування покарання за іншими підставами - не пізніше доби з моменту одержання документів про звільнення довести до відома звільненого і одночасно адміністрації підприємства, установи чи організації за місцем його роботи про припинення відрахувань із заробітної плати і скасування щодо нього обмежень, пов'язаних з відбуванням покарання.

Звільненому видається довідка встановленого зразка, де зазначається підстава звільнення.

Глава 20-А

ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ПОВЕДІНКОЮ ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ З ВИПРОБУВАННЯМ

(Доповнено главою 20-А згідно із

Законом України від 11.07.2001 р. N 2636-III)

Стаття 114 1. Органи, що здійснюють контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням

Контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, протягом іспитового строку здійснюється кримінально-виконавчою інспекцією за місцем проживання засудженого, а стосовно військовослужбовців - командирами військових частин.

Згідно з порядком, передбаченим законодавством та відомчими нормативними актами, до здійснення контролю за звільненими від відбування покарання з випробуванням та проведення з ними індивідуально-профілактичної роботи за місцем проживання залучаються працівники міліції, інших державних органів та відповідні громадські формування.

Стаття 114 2. Порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням

Кримінально-виконавча інспекція веде персональний облік засуджених протягом іспитового строку, спільно з працівниками міліції та відповідними громадськими формуваннями проводить індивідуально-профілактичну роботу з засудженими та контролює додержання ними громадського порядку і виконання обов'язків, покладених на них судом; здійснює привід через органи внутрішніх справ засуджених, які не з'явилися за викликом до кримінально-виконавчої інспекції; організовує початковий розшук засуджених, місцезнаходження яких невідоме, та передає

матеріали до органів внутрішніх справ для оголошення розшуку таких засуджених; застосовує заходи заохочення і стягнення.

У разі призову засудженого на строкову військову службу до військового комісаріату направляється копія вироку, а в необхідних випадках до неї додаються інші документи, які необхідні для здійснення контролю за поведінкою засудженого за місцем проходження служби.

Звільнені від відбування покарання з випробуванням зобов'язані: звітувати перед кримінально-виконавчою інспекцією про свою поведінку; виконувати обов'язки, які покладені на них судом; з'являтися за викликом до кримінально-виконавчої інспекції. У разі неприбуття до кримінально-виконавчої інспекції без поважних причин до засудженого може бути застосовано привід, який виконується органом внутрішніх справ.

Стаття 114 3. Обчислення іспитового строку

Іспитовий строк обчислюється з моменту проголошення вироку (ухвали) суду.

Після закінчення іспитового строку засуджений, який виконав покладені на нього обов'язки та не вчинив нового злочину, звільняється судом від призначеного йому покарання, контроль за його поведінкою припиняється і засуджений знімається з обліку кримінально-виконавчої інспекції.

Стаття 114 4. Відповідальність осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням

У разі ухилення засудженого від виконання обов'язків, які покладені на нього судом, або порушення громадського порядку, за яке його було притягнуто до адміністративної відповідальності, кримінально-виконавча інспекція виносить засудженому письмове попередження про можливість відміни покарання з випробуванням і направлення для відбування призначеного покарання.

Якщо засуджений не виконує покладені на нього обов'язки або систематично вчинює правопорушення, що потягли за собою адміністративні стягнення і свідчать про його небажання стати на шлях виправлення, а також якщо засуджений не з'явився без поважної причини до кримінально-виконавчої інспекції або зник з метою ухилення від відбування покарання, кримінально-виконавча інспекція направляє до суду подання про відміну покарання з випробуванням і направлення засудженого для відбування призначеного покарання.

Невиконанням обов'язків вважається таке, коли засуджений не виконав хоча б один з обов'язків, які було покладено на нього судом.

Систематичним невиконанням обов'язків вважається вчинення засудженим трьох і більше правопорушень, за які його було притягнуто до адміністративної відповідальності.

Особа, звільнена від відбування покарання з випробуванням, розшук якої оголошено у зв'язку з ухиленням від покарання, може бути затримана органом внутрішніх справ за постановою суду на строк до 30 діб.

Глава 21

Допомога особам, звільненим від покарання, і їх працевлаштування

Стаття 115. Подання матеріальної допомоги особам, звільненим з місць позбавлення волі

Особи, які звільняються з місць позбавлення волі, забезпечуються безплатним проїздом до місця проживання або роботи, а також продуктами харчування або грошми на дорогу за встановленими нормами.

При відсутності необхідного за сезоном одягу, взуття і коштів на їх придбання звільнювані забезпечуються одягом і взуттям безплатно. Їм може бути видана одноразова грошова допомога із спеціального фонду.

Оплату проїзду осіб, які звільняються з місць позбавлення волі, забезпечення їх харчуванням, одягом і взуттям, а також видачу одноразової грошової допомоги провадять виправно-трудові установи в порядку, встановлюваному Кабінетом Міністрів України.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-ХІІ)

Стаття 116. Трудове і побутове влаштування осіб, звільнених від покарання

Особи, звільнені від покарання, повинні бути забезпечені роботою, по можливості з урахуванням їх спеціальності, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів не пізніше п'ятнадцятиденного строку з дня звернення по допомогу в працевлаштуванні. У необхідних випадках особам, звільненим від покарання, надається житлова площа.

Розпорядження виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів про працевлаштування осіб, звільнених від покарання, обов'язкові для підприємств, установ і організацій.

Інваліди та особи похилого віку на їх прохання підлягають влаштуванню до будинків інвалідів і престарілих. Неповнолітні, які не мають батьків, у необхідних випадках направляються комісіями в справах неповнолітніх в інтернати або передаються на піклування.

Особи, засуджені за злочини, вчинені у віці до вісімнадцяти років, після звільнення з виправно-трудових установ мають бути прописані без обмеження за місцем проживання батьків або осіб, які їх замінюють, а при їх відсутності - за місцем проживання близьких родичів.

Щодо інших осіб, звільнених з виправно-трудових установ, начальник виправно-трудової установи за погодженням з спостережною комісією може порушити клопотання про прописку цих осіб без обмеження за обраним ними місцем проживання, яке підлягає розгляду виконавчим комітетом місцевої Ради народних депутатів за місцем прописки.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 14.05.90 р. N 9280-XI)

Глава 22

Нагляд за особами звільненими від відбування покарання

Стаття 117. Нагляд за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання

За особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання, протягом невідбутої частини покарання встановлюється нагляд громадських організацій і трудових колективів, і з цими особами провадиться виховна робота з метою закріплення результатів виправлення, а також залучення їх до чесного трудового життя.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X)

Стаття 118. Порядок нагляду за особами, умовно-дostroково звільненими від відбування покарання

Нагляд за особами, умовно-дostroково звільненими від відбування покарання, а також виховна робота з ними організується виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів і здійснюються громадськими організаціями та трудовими колективами за місцем роботи або навчання і за місцем проживання цих осіб.

Спостережні комісії, комісії в справах неповнолітніх, а також громадські організації і трудові колективи можуть виділяти своїх представників і доручати їм за їх згодою систематичне проведення виховної роботи і нагляд за поведінкою осіб, умовно-дostroково звільнених від відбування покарання.

Громадські організації і трудові колективи періодично заслуховують на своїх зборах і засіданнях звіти умовно-дostroково звільнених про їх роботу, навчання, участь у громадському житті і поведінку в побуті.

Громадські вихователі неповнолітніх та інші особи, яким доручено проводити з умовно-дostroково звільненими виховну роботу, контролюють їх ставлення до праці, навчання і поведінку в побуті, подають їм необхідну допомогу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X)

Стаття 119. Заходи громадського впливу щодо осіб, умовно-дostroково звільнених від відбування покарання

До осіб, умовно-дostroково звільнених від відбування покарання, які ухиляються від громадського нагляду, збори трудового колективу або громадська організація можуть застосовувати захід впливу у вигляді громадського попередження.

У разі систематичного порушення громадського порядку особою, яка відбувала позбавлення волі за тяжкий злочин або була засуджена два рази до позбавлення волі за умисні злочини і умовно-

достроково звільнена від відбування покарання, трудовий колектив чи громадська організація можуть порушити клопотання перед органами внутрішніх справ про встановлення за нею адміністративного нагляду.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X,

від 31.10.83 р. N 6030-X;

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Стаття 120. Встановлення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі

Адміністративний нагляд встановлюється щодо осіб, зазначених у пунктах "а" і "б" статті 3 Закону України "Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі", за постановою судді в порядку, передбаченому статтею 5 цього ж Закону.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X,

від 31.10.83 р. N 6030-X;

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII,

у редакції Закону України від 01.12.94 р. N 265/94-ВР)

Стаття 121. Виконання постанови судді про встановлення та припинення адміністративного нагляду

Постанова судді про встановлення або припинення адміністративного нагляду надсилається судом для виконання начальнику районного (міського) відділу (управління) внутрішніх справ за місцем проживання особи, щодо якої встановлено або припинено адміністративний нагляд, а у випадках, передбачених, пунктами "а" і "б" статті 3 Закону України "Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі", - начальнику виправно-трудової установи.

Адміністрація виправно-трудової установи надсилає постанову судді для виконання органу внутрішніх справ за вибраним піднаглядним місцем проживання в день його звільнення.

Постанова судді оголошується піднаглядному під розписку. При цьому особі, щодо якої встановлено адміністративний нагляд, роз'яснюються обов'язки піднаглядного, сповіщається про відповідальність за порушення правил адміністративного нагляду та про встановлені щодо неї обмеження, передбачені статтями 9, 10 і 11 Закону України "Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі".

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.04.83 р. N 5082-X,

від 31.10.83 р. N 6030-X;

у редакції Закону України від 01.12.94 р. N 265/94-ВР)

Розділ VIII

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ВИПРАВЛЕННІ І ПЕРЕВИХОВАННІ ЗАСУДЖЕНИХ

Глава 23

Участь громадськості у виправленні і перевихованні засуджених

Стаття 122. Участь спостережних комісій у виправленні і перевихованні засуджених

У виправленні і перевихованні засуджених, а також у здійсненні громадського контролю за діяльністю установ і органів, що виконують вироки судів до позбавлення волі і виправних робіт без позбавлення волі, беруть участь спостережні комісії, які діють на підставі цього Кодексу і Положення про спостережні комісії, затвердженого Президією Верховної Ради України.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 123. Участь комісій в справах неповнолітніх у виправленні і перевихованні засуджених

У виправленні і перевихованні засуджених, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі у виховно-трудових колоніях, і неповнолітніх, які відбувають покарання у вигляді виправних робіт

<http://yurist-online.org/>

без позбавлення волі, а також у здійсненні громадського контролю за діяльністю установ і органів, що виконують вироки судів до цих видів покарання, беруть участь комісії в справах неповнолітніх, які дають на підставі цього Кодексу і Положення про комісії в справах неповнолітніх, затвердженого Президією Верховної Ради України.

Стаття 124. Участь рад громадськості у виправленні і перевихованні засуджених

Для організації в кожній виховно-трудої колонії шефської роботи створюється рада громадськості, яка діє на підставі цього Кодексу і Положення про ради громадськості, затвердженого Президією Верховної Ради України.

Стаття 125. Шефство трудових колективів і громадських організацій над виправно-трудоими установами

З метою сприяння адміністрації виправно-трудоих установ у виправленні і перевихованні засуджених над виправно-трудоими установами здійснюється шефство колективів промислових підприємств, радгоспів, колгоспів, культурно-виховних і учбових закладів, а також інших державних і громадських організацій.

Трудові колективи і громадські організації, які здійснюють шефство над виправно-трудоими установами, подають допомогу в трудовому вихованні засуджених, проведенні політико-виховної роботи з ними, організації їх професійно-технічного і загальноосвітнього навчання, а також в трудовому і побутовому влаштуванні осіб, які звільняються з місць позбавлення волі.

Стаття 126. Інші форми участі громадськості у виправленні і перевихованні засуджених

У виправленні і перевихованні засуджених громадськість може брати участь і в інших формах, які не передбачені цим Кодексом, але відповідають загальним положенням і принципам виконання кримінального покарання, встановленим виправно-трудоим законодавством України.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.12.92 р. N 2857-XII)

Розділ IX

ПЕРСОНАЛ УСТАНОВ І ОРГАНІВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено розділом IX згідно із
Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Глава 24

Персонал установ і органів виконання покарань

Стаття 127. Вимоги до персоналу

До персоналу установ і органів виконання покарань належать особи рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої системи, а також працівники за трудовим договором.

Особи, які працюють із засудженими, повинні відповідати вимогам, установленим законодавством України для працівників кримінально-виконавчої системи.

Персонал зобов'язаний неухильно виконувати закони України, дотримуватися норм професійної етики, гуманно ставитися до засуджених. Несумісними з роботою в органах виконання покарань є жорстокі, нелюдські або такі, що принижують людську гідність, дії.

(Із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 11.12.98 р. N 312-XIV)

Стаття 128. Відповідальність працівників виправно-трудових установ

Працівники виправно-трудових установ, які виявили жорстоке ставлення до засуджених або вчинили дії, що принижують їх людську гідність, несуть дисциплінарну чи кримінальну відповідальність.

У разі накладення на працівника виправно-трудової установи протягом року повторного дисциплінарного стягнення за дії, зазначені в частині першій цієї статті, він підлягає звільненню.

(Із змінами, внесеними згідно із

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 11.12.98 р. N 312-XIV)

Стаття 129. Правове становище персоналу

Працівники установ і органів виконання покарань, а також члени їх сімей перебувають під захистом держави. Недоторканність, честь і гідність персоналу охороняються законом. Дії службових осіб і громадян, що перешкоджають виконанню персоналом своїх обов'язків, тягнуть за собою відповідальність за законом.

Стаття 130. Соціальний захист персоналу

На працівників рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої системи поширюється дія статей 22 і 23 Закону України "Про міліцію", а також порядок і умови проходження служби, передбачені для працівників органів внутрішніх справ. На спеціалістів кримінально-виконавчої системи, які не мають спеціальних звань, поширюється дія закону України "Про державну службу".

Особам рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої системи, які працюють у виправно-трудових установах, слідчих ізоляторах, лікувально-трудових профілакторіях, установлюється пільговий залік вислуги років для призначення пенсії - один місяць служби за сорок днів, у виправно-трудових установах на правах лікувальних та лікарнях при виправно-трудових установах для тримання інфекційних хворих засуджених - один місяць служби за півтора місяці за переліком посад і на умовах, затверджуваних Державним департаментом України з питань виконання покарань.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно із

законами України від 11.12.98 р. N 312-XIV,

від 11.07.2001 р. N 2636-III)